

„Tėvynė“ Savaitinis Laikraštis

Leidžia kas Pėtyčia Susivienijimas Lietuvių Amerikoje PRENUMERATA METAMS: Savienyose Valstijose \$1.50 Kitose Viešpatystėse \$2.00 „T Ė V Y N Ė“, 307 W. 30-th St., New York, N. Y.

T Ė V Y N Ė

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS.

The Lithuanian Weekly „Tėvynė“

Published Every Friday By the Lithuanian Alliance of America P. Jurgelutė, Sec'y & Business Mgr. YEARLY SUBSCRIPTION RATES: In the United States \$1.50 To Foreign Countries \$2.00 „T Ė V Y N Ė“, 307 W. 30-th St., New York, N. Y.

No. 49

Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, Authorized on June 27, 1918

New York, N. Y., Gruodžio (December) 3, 1926.

Entered as Second-Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, under the Act of March 3, 1875

Vol. XVII

Pilsudskis Nori Taikytis su Lietuva?

Audra Užmušė 82 Žmones

PILSUDSKIS PASIUNTĖS KAUNAN DELEGACIJĄ.

New Yorko dienraštis „Evening Post“ lapkr. 27 d. paskelbia žinutę iš Varšavos, kad buvęs Pilsudskis pasiuntė Kaunan savo emisarus (delegaciją), su įgaliumu tartis padarymui draugingos sutarties tarpe Lietuvos ir Lenkijos valstybių. Pilsudskis nori, kad Lietuva ir Lenkija suėitų į tam tikrą sandarą. Vilniaus klausimu esą Pilsudskis turįs planą pasiulyti, kad abi pusės būtų patenkintos. Šitas Pilsudskio žygis esą iššauktas Lietuvos su Rusija sutartimi.

Vienok tenka labai abejoti šios žinios teisingumu. Veikiausiai bus tik paprastas Varšavos paskalas, kad tuo budu parodžius pasauliui Pilsudskio „taikingumą“ su kaimynėm valstybėm, ypač su Lietuva. Taipgi ir Lietuvos vyriausybė negali pradėti bent kokų derybų su Lenkija iki nebus įvykdyta Suvalkų sutartis, kurią lenkai sulaužė Zeligovskio smurtu. Jei Lietuvos vyriausybė pradėtų su lenkais oficialiai tartis, tai tokiu savo žygiu panaikintų Suvalkų sutartį. Taigi pirmutine sąlyga lenkams deryboms su Lietuva — išpildymas Suvalkų sutarties.

AUDRA UŽMUŠĖ 82 ŽMONES.

Lapkričio 25 d. per Louisianos, Arkansaso, Missisipi, Missouri, Alabamą ir Texas valstijų dalis perėjo baisaus audros sukury, tornadas, padarydamas baisybę pragaištis.

Sulig pranešimų, nežinau 82 žmonės buvo užmušta ir šimtai kitų sužeista, kai daug namų sugriauta ir susisiekimas visur, kur tik tornadas klydė, nutrauktas. Materialiniai nuostoliai siekia milijonus dolerių.

Audra, kilus vakaruose ir slinkdama į rytus, didžiausiu smarkumu užgavo centralinę Arkansaso dalį, o iš ten persimetė į Missouri ir kitas valstijas, slūdoma viską savo kely. Vienas audros sparnas klydė dalį Louisianos, padarydamas ten nemažą pragaištis. Audra lydėjo smarkus lietus.

PASIMIRĖ SOVIETŲ DIPLOMATAS KRASINAS.

Londonas. — Lapkričio 24 d. ryte pasimirė Leonidas Krasinas, Rusijos sovietų valdžios chagre d'afaires Londone. Anemijos liga, nuo kurios ir mirė,

kranksias dar Ispaniją ir kai kurias Pietų Amerikos valstybes.

KĖSINOSI NUŽUDYTI VOKIETIJOS REICHSTAGO PIRMININKĄ.

Berlynas. — Kuomet Paul Loebe, reichstago pirmininkas, lapkr. 28 d. kalbėjo socialistų darbininkų demonstracijoje, buvo paleistas į jį šuvis iš pravažiujančio gatvekario. Kulka tik pabraukšmais palietė galvą vieno demonstracijos organizatorių.

Buryš įpykusių vyrų šoko prie gatvekario ir išitraukė iš jo pusę tuzino uniformuotų fašistų, kuriuos minia gerokai apkulė iki unikalios darbininkai juos apgynė ir atidavė reguliarių policijos globon. Pas fašistus rasta du revolveriai, durklas ir kelios akmenimis leisti sviedinys ir nemaža amunicijos.

Loebe yra socialistų partijos vadas ir 1925 m. antrą kartą išrinktas reichstago pirmininku. Jis didis rėmėjas šiandieninės Vokietijos respublikos ir todėl labai nepakenčiamas nacionalistų ir komunistų.

ISGELBĖTI GYVIŠI ANGLIAKASIAI.

Hazleton, Pa. — Iš šešių angliakasių, kurie buvo įkalinti vandens užlietose Lehigh Valley Coal kompanijos Tomhicken kasyklose, penki tapo išgelbėti. Šeštojo, kurs nelaimės metu buvę atokesnėj kasyklų darly, dar nesurasta, ir apie jo likimą nežinoma. Visi išgelbėtieji yra gyvi ir sveiki, tik labai suvargę, kadangi per devynias dienas buvo be maisto.

AMERIKOS LIETUVIAI STEIGIA KOMUNĄ LENINGRADE.

Leningrado vyriausybė skelbia, kad ji padarius reikalingų prisiruošimų priimtū buriui lietuvių, viso 250 žmonių, vyrų ir moterų, kurie iš Amerikos emigruoja į sovietų Rusiją.

Sulig Leningrado vyriausybės tie lietuvių emigrantai daug metų gyvenę Jungtinėse Valstijose, bet, pavargę nepaliaujama kova už buvį, prašę sovietų valdžios leisti jiems atvykti į Rusiją ir įsteigti savo komuną Leningrade.

MUSSOLINIS GRUOMJA TAUTŲ SAJUNGAL.

Londonas. — Italijos premieras Mussolini pranešė Britų užsienių ministeriui Chamberlainui ir Francijos užsienių ministeriui Briandui, kad jeigu Francija neuzleisianti Italijai Sirijos mandato iki ateinančio kovo mėnesio, Italija pasitrauksianti iš Tautų Sąjungos ir padarysianti sąjungą su sovietų Rusija. Mussolini tikis, kad jis savo pusėn pa-

tais susikulė 212 aeroplanų ir 50 aviatorių užsimušė.

Maskva. — Zinovjevas buvo priverstas atsisakyti iš prezidento vietos trečio internacionalo. Jo vietą, sakoma, užims Bukarinas.

Paryžius. — Šveicarijos miestelis Altdorf uždėjo taką ant tų merginų ir moterų, kurios nešioja apkirptus plaukus.

ATSISTATYDINO KLAIPĖDOS KRAŠTO DIREKTORIJA.

Klaipėda. Klaipėdos krašto Seimelio posėdy lapkričio 6 d. po pietų abiejų vokiškųjų partijų — vad. Volkspartei ir Wirtschaftspartei balsais, socialdemokratams ir abiem lietuvių partijom nuo balsavimo susilaikius, pareikštas p. Krauso pasiulytas nepasitikėjimas Klaipėdos krašto direktorijos prezidentui p. Simonaičiui.

Darydamas išvadą iš pareikšto nepasitikėjimo direktorijos pirmininkas p. Simonaitis atsistatydino. Drauge su juo pasitraukia ir cocialdemokratas direktorijos narys p. Scharffetteris.

VOKIETIJA NEPRIPAZĖS SAVO SIENŲ SU LENKIJA.

Berlynas. — Užsienio reikalų ministeris Stresemannas pareiškė reichstage, kad Vokietijai reikią dabar tokios bendros platformos, kurią visos politinės vokiškių partijos remtų. Tą platforma Vokietija turinti visiška atsakyti pripažinti neteisingai nustatytas sienas rytuose (su Lenkija), turį stabilizuoti sienas vakaruose (su Francija ir Belgija); užtikrinti Reino krašto evakuavimą ir gyventi sandarą su Francija.

Stresemannas taipjau pasakė, kad tuo tarpu, kai Vokietija sutinkanti pripažinti vakarų sienas, kaip kad jos garantuota Lokarno sutartim, ji betgi niekad nes pripažinsianti Lenkų koridoriaus ir atidavimo Lenkijai Aukštosios Silezijos.

IVAIRIOS ŽINUTĖS.

Martinez, Cal. — Contra kalvose žuvo dešimt darbininkų, dirbusių tunely. Nelaimė atsitiko, kai, tvankai pratrūkus, smarkiai patvibū, prašę sovietų valdžios leisti jiems atvykti į Rusiją ir įsteigti savo komuną Leningrade.

Nica, Prancija. — Vesubie upei išėjus iš vagos ir vandeniui išplovus pamatus, Roquibilliere mieste, Alpes Maritimes departamente, sugriuvo daugiau kaip dvidešimt namų ir, kaip praneša, apie dvidešimt žmonių buvo užmušta.

Londonas. — Britų aviacijos ministerio Hoare pranešimu šiemet Anglijoj buvo 230 aeroplanų susikulių, kuriuose 80 aviatorių užsimušė. Praeitais mė-

šiais mėnesiais, kuriuos Briand tikisi sudaryti keturlypę sąjungą, kurion įeity Anglija, Prancija, Vokietija ir Italija.

Maskva. — Zinovjevas buvo priverstas atsisakyti iš prezidento vietos trečio internacionalo. Jo vietą, sakoma, užims Bukarinas.

Paryžius. — Šveicarijos miestelis Altdorf uždėjo taką ant tų merginų ir moterų, kurios nešioja apkirptus plaukus.

ATSISTATYDINO KLAIPĖDOS KRAŠTO DIREKTORIJA.

Klaipėda. Klaipėdos krašto Seimelio posėdy lapkričio 6 d. po pietų abiejų vokiškųjų partijų — vad. Volkspartei ir Wirtschaftspartei balsais, socialdemokratams ir abiem lietuvių partijom nuo balsavimo susilaikius, pareikštas p. Krauso pasiulytas nepasitikėjimas Klaipėdos krašto direktorijos prezidentui p. Simonaičiui.

Darydamas išvadą iš pareikšto nepasitikėjimo direktorijos pirmininkas p. Simonaitis atsistatydino. Drauge su juo pasitraukia ir cocialdemokratas direktorijos narys p. Scharffetteris.

VOKIETIJA NEPRIPAZĖS SAVO SIENŲ SU LENKIJA.

Berlynas. — Užsienio reikalų ministeris Stresemannas pareiškė reichstage, kad Vokietijai reikią dabar tokios bendros platformos, kurią visos politinės vokiškių partijos remtų. Tą platforma Vokietija turinti visiška atsakyti pripažinti neteisingai nustatytas sienas rytuose (su Lenkija), turį stabilizuoti sienas vakaruose (su Francija ir Belgija); užtikrinti Reino krašto evakuavimą ir gyventi sandarą su Francija.

Stresemannas taipjau pasakė, kad tuo tarpu, kai Vokietija sutinkanti pripažinti vakarų sienas, kaip kad jos garantuota Lokarno sutartim, ji betgi niekad nes pripažinsianti Lenkų koridoriaus ir atidavimo Lenkijai Aukštosios Silezijos.

IVAIRIOS ŽINUTĖS.

Martinez, Cal. — Contra kalvose žuvo dešimt darbininkų, dirbusių tunely. Nelaimė atsitiko, kai, tvankai pratrūkus, smarkiai patvibū, prašę sovietų valdžios leisti jiems atvykti į Rusiją ir įsteigti savo komuną Leningrade.

Nica, Prancija. — Vesubie upei išėjus iš vagos ir vandeniui išplovus pamatus, Roquibilliere mieste, Alpes Maritimes departamente, sugriuvo daugiau kaip dvidešimt namų ir, kaip praneša, apie dvidešimt žmonių buvo užmušta.

Londonas. — Britų aviacijos ministerio Hoare pranešimu šiemet Anglijoj buvo 230 aeroplanų susikulių, kuriuose 80 aviatorių užsimušė. Praeitais mė-

šiais mėnesiais, kuriuos Briand tikisi sudaryti keturlypę sąjungą, kurion įeity Anglija, Prancija, Vokietija ir Italija.

Maskva. — Zinovjevas buvo priverstas atsisakyti iš prezidento vietos trečio internacionalo. Jo vietą, sakoma, užims Bukarinas.

Paryžius. — Šveicarijos miestelis Altdorf uždėjo taką ant tų merginų ir moterų, kurios nešioja apkirptus plaukus.

ATSISTATYDINO KLAIPĖDOS KRAŠTO DIREKTORIJA.

Klaipėda. Klaipėdos krašto Seimelio posėdy lapkričio 6 d. po pietų abiejų vokiškųjų partijų — vad. Volkspartei ir Wirtschaftspartei balsais, socialdemokratams ir abiem lietuvių partijom nuo balsavimo susilaikius, pareikštas p. Krauso pasiulytas nepasitikėjimas Klaipėdos krašto direktorijos prezidentui p. Simonaičiui.

Darydamas išvadą iš pareikšto nepasitikėjimo direktorijos pirmininkas p. Simonaitis atsistatydino. Drauge su juo pasitraukia ir cocialdemokratas direktorijos narys p. Scharffetteris.

VOKIETIJA NEPRIPAZĖS SAVO SIENŲ SU LENKIJA.

Berlynas. — Užsienio reikalų ministeris Stresemannas pareiškė reichstage, kad Vokietijai reikią dabar tokios bendros platformos, kurią visos politinės vokiškių partijos remtų. Tą platforma Vokietija turinti visiška atsakyti pripažinti neteisingai nustatytas sienas rytuose (su Lenkija), turį stabilizuoti sienas vakaruose (su Francija ir Belgija); užtikrinti Reino krašto evakuavimą ir gyventi sandarą su Francija.

Stresemannas taipjau pasakė, kad tuo tarpu, kai Vokietija sutinkanti pripažinti vakarų sienas, kaip kad jos garantuota Lokarno sutartim, ji betgi niekad nes pripažinsianti Lenkų koridoriaus ir atidavimo Lenkijai Aukštosios Silezijos.

IVAIRIOS ŽINUTĖS.

Martinez, Cal. — Contra kalvose žuvo dešimt darbininkų, dirbusių tunely. Nelaimė atsitiko, kai, tvankai pratrūkus, smarkiai patvibū, prašę sovietų valdžios leisti jiems atvykti į Rusiją ir įsteigti savo komuną Leningrade.

Nica, Prancija. — Vesubie upei išėjus iš vagos ir vandeniui išplovus pamatus, Roquibilliere mieste, Alpes Maritimes departamente, sugriuvo daugiau kaip dvidešimt namų ir, kaip praneša, apie dvidešimt žmonių buvo užmušta.

Londonas. — Britų aviacijos ministerio Hoare pranešimu šiemet Anglijoj buvo 230 aeroplanų susikulių, kuriuose 80 aviatorių užsimušė. Praeitais mė-

Klaipėdos Krašto Atstovų Išsišokimas Seime

Iš „Liet. Žinių“ patiriame, kad nekurie Klaipėdos krašto atstovai Lietuvos Seime puolė vyriausybę ir net nesąmones skelbė. To „L. Ž.“ straipsnio idomesnes vietas čionai perspausdiname.

Besvarstant Klaipėdos krašto gubernatoriaus etatus, emėsi pirmos progos ir dvejetas iš penkių atstovų nuo Klaipėdos krašto — atst. Jakštaitis ir Vaškys (anot jų pačių Jagstaitis ir Waschkieš) pasakyti ilgą kalbas del lietuvių-vokiečių santykių Klaipėdos krašte.

Jų kalbos turėjo ofenzivinį ir defenzivinį planą, arba Centro valdžios puolimą del neva konvencijos lauzymo ir vokiškosios politikos Klaipėdos krašte gynimą, pridengiant tai neva lietuvių lygių teisių saugojimu.

Kiek turi pamato kaltinimas, kad vyriausybė nevykdanti iš savo pusės konvencijos, Seime ponams Jakštaičiui ir Vaškiui parodė atst. Sugintas ir Radzevičius, o kitiems tokiems ponams Gubbai, Roggei ir Kislaičiui vėl, rodos, gana iškalbingai buvo duota suprasti ženevoj.

Kad Klaipėdos krašto gyvenėjų rinkiniai atstovai moka visai padaryti, štai dar vienas pavyzdys. Ponas Juozapas Krausas, ne bet koks ten Seimo ar Seimelio atstovas, bet pats Klaipėdos krašto parlamento prezidentas visai neseniai turėjo susirašinėjimą su ekskaizeriu Vilhelmu II iš kurio hofmarsalo Galangos ir Šventosios uosto, 7½ mylių nuo kranto užtikto kontrabandinį motorlaivį, kuris po 15 min. sekibus išspręstas dabar susidarys krizis.

PRIVALOMAS PRADŽIOS MOKSLAS.

Ministerių Kabinetas priėmė privalomo pradžios mokslo įstatymo projektą, kuriuo vaikai iki 14 metų turės išeiti privalomą pradžios mokslą.

STUDENTŲ DEMONSTRACIJOS VILNIUJE.

Spaudos žiniomis, Vilniuj įvyko didelė studentų manifestacija del universiteto architektūros skyriaus uždarymo. Studentai architektoriai sudarė didelę laidotuvių eiseną su transportais „architektura mirė“. Ant sunkiojo automobilio buvo uždėtas karstas, pasukui kurį buvo nešami vaivados, miesto tarybos pirmininko ir kitų paveikslai iškirpti iš kartono ir nudažyti. Lukiškių aikštėj eiseną susitiko su kitais studentais, kurie demonstravę reikalavė atidaryti bendrabučius.

LIETUVOS PREKYBA SU RUSIJA.

Kaunas. — Lapkričio 6 d. Kauną atvyko SSSR komisija su p. Silindriehu prišaky užpirti arklų. Spėjama, kad bus nupirkti 1,000—2,000 arklų daugiau, sia nukentėjusioms nuo bado pavolgės sritims. Komisija Lietuvoje išbus kelias savaites.

LIETUVOS EKSPORTAS IMPORAS.

Rugsėjo mėn. Lietuvos eksportas pasiekė 17,900,000 lt., o importas — 23,600,000 lt. Palyginti su rugpiuėio mėn. daviniais, rugsėjo mėn. eksportas sumažėjo 700,000 lt., o importas 1,600,000. Per š. m. devynius mėn. Lietuvos eksportas siekia 183,800,000 lt., o importas — 177,000,000 lt., arba eksportas praneša importą 6,000,000 lt.

TEVYNE

Savaitinis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas, leidžiamas kas penktadienį.

S. E. Vitaitis — Redaktorius.

307 W. 30th St., New York City

Visi raštai skiriami „Tėvynei“ turi būti siunčiami Redakcijos vardu ir turi būti su autoriaus parašu ir adresu. Prisūdinėjimus rašus Redakcija trumpina ir taiso sulig savo nuožiumu. Nėra tinkami spaudai smulkūs raštai — korespondencijos, eilės, pranešimai ir t. t., naikinama ir autorius negauna pinigų, jei nėra pridėta pašto ženklelių su užrašymu.

VILNIUS TARPATVARTINĖJE ARENOJE.

Gal niekuomet taip aiškiu ir aktualiu klausimu tarp tautinės politikos arenoje Vilniaus klausimas nebuvo iškeltas po to, kai lenkai jį užgrobė, kaip jis dabar yra iškilęs, pasidėkavojant neseniai sudarytai Lietuvos-Rusijos nepuolimo ir drauginumo sutarčiai. Ir nemažą kreditą užtai reikia atiduoti Varšavai, kuri kai akis išdedus pradėjo bubnyti po visą pasaulį apie „baisumą“ tos Lietuvos-Rusijos sutarties ir net oficialėmis notomis reikalavo kitas valstybes Vilniaus klausimu išsistarti.

Dabar viso pasaulio spauda pilna įvairių pareiškimų Vilniaus klausimu ir nekuriu tik pareiškimų yra labai nemalonūs lenkams. Ypač labai reikšmingas Londono „Daily Telegraph“ pareiškimas, kuris drisnai užtikrina Anglijos valdžios nepalankų lenkams nusistatymą Lietuvos-Rusijos sutarties klausimu. Taipgi minimas laikraštis pranešauja lenkams nemalonius dalykus, butent, kad gali jie netekti Daneigo, jei vėliau kuomet nors kiltų Vokietijos-Lenkijos sienų klausimas. Tai labai reikšmingas lenkams įspėjimas. Tuomet esą vienas iš svarbesnių Lenkijai išėjimų jį juras Daneigo vietoje, būtų Klaipėdos uostas ir esą Vilniaus grąžinimas Lietuvai būtų vienintelis nurodymas, kad jį nusileistų lenkams Klaipėdos uosto naudojimo klausimu. Vadinasi, Anglijos spauda mano, kad Vilnius laikomas tik tam, kad už jį Lenkija galėtų gauti didesnių teisių Klaipėdos uoste.

Apart įvairių komentarų spaudoje, lenkai oficialėmis savo notomis privertė išsistarti Vilniaus klausimu Ambasadorių Konferencijai ir Rusijos vyriausybei. Iš paviršaus ambasadorių pareiškimas išrodo užgyrinimą jų žygio iš 1923 metų, kuomet jie nustatydami Lenkijos sienas Vilnių priskyrė Lenkijai. Tačiau Lietuvos spauda šitą ambasadorių pareiškimą aiškina kitaip. Pavyzdžiui, „Lietuvos Žinios“ mano, kad tokis ambasadorių atsakymas dar kartą svarstyti ir užgirti Lenkijos-Lietuvos sienų nustatymą pirmiausia ambasadorių padaryta, atmeta Lenkijos reikalavimą ir palieka šitą klausimą iš naujo per pačius lenkus iškeltą atviru. Vadinasi, šituo savo žygiu Varšava parodė pasauliui, kad net ji pati nelaukia galutinai išspręstomis Lietuvos-Lenkijos sienas. Ir kuomet ambasadoriai atmetė Varšavos reikalavimą, tai Vilniaus klausimas pasilieka naujai iškelti ir nebaigti.

Tuo tarpu Sovietų Rusijos vyriausybės atsakymas į Varšavos notą yra aiškus ir griežtas. Sulig pačios Varšavos pranešimų, Rusijos vyriausybė aiškiai pasako, kad ji pripažindama Lietuvos sienas, nustatytas Lietuvos-Rusijos 1920 m. Maskvos sutartimi, visiškai nesulaužė. Rusijos-Lenkijos Rygos sutarties. Pastarąją sutartimi sutikta, kad Lietuvos-Lenkijos sienos nustatomos abiejų valstybių susitarimu. Tuo tarpu Lietuvos-Lenkijos sienas nustatė Ambasadorių Taryba, kuriuos Lietuva nepraešė jos sienų klausimą spresti ir ambasadoriai neturėjo jokios teisės Lietuvos-Lenkijos sienų klausimą spresti. Vadinasi, Lietuvos sienų klausimas neva išspręstas be Lietuvos sutikimo ir net neteisėtos pašalinės instancijos, kas yra priešingai net ir tos pačios Rygos sutarties nuostatomis.

Akyvaizdoje tokios padėties Lietuvai ir Rusijai Lietuvos-Lenkijos sienos dar neišspręstos ir kito juridiniai teisėto akto tuo klausimu nėra, apat Maskvos sutartimi nustatytą Lietuvos sienų. Todėl ir tarpusavio santykiuose Lietuva su Rusija ir tegali remtis tik Maskvos sutarties nuostatomis. Nenuostabu taitai, kad Rusijos vyriausybė savo atsakyme lenkams pareiškė, kad ji ir Lietuvos vyriausybė nepripažįsta ambasadorių nustatytos Lietuvos-Lenkijos sienos ir net nepripažįsta ambasadorių teisės šitų sienų klausimą spresti.

Žinoma, šitokis Rusijos vyriausybės pareiškimas lenkams yra tolygu, ką ištremti raudonai įkaltintą geležgalį į Varšavos militaristų iškrypusį batą. Todėl ir nenuostabu, kad Pilsudskio karininkėliai pradėjo šokinėti ir grumoti Lietuvai savo surudijusiu kalaviju. Bet tas jų grumojimas veikiausiai tik lenkišku triukšmu ir pasibaigs. Pilsudskis ir jo sėbrai gerai nusimano, ką reiškia dabar pradėti karą su Lietuva, kad „kartą ant visados nušlavus tą degantį sienų klausimą“, kaip skelbia Varšavos žinios. Greičiausiai vietoje nušluoti Lietuvai, jie nušluotų savo „ojčiznai“ užgrobtus svietimus kraštus.

Bet akyvaizdoje šitokių Varšavos triukšmavimų Lietuva privalo budėti. Nuo avantiūringų ir nepajęgiančių protu vadovautis Varšavos militaristų galima visko tikėtis.

LENKŲ MOKYKLŲ LIETUVOJE.

Lietuvos ir Amerikos lietuvių klerikalinė spauda triukšmingai paskelbė, kad Lietuvos švietimo ministeris prof. Čapinskas leido iškurti keturias lenkiškas mokyklas, užlaikomas valstybės lėšomis. Prie klerikalų laikraščių prisidėjo kai kurie kiti mūsų laikraščiai ir be pasigailėjimo smerkia tokią prof. Čapinsko žygį.

Lietuvio patrioto akimis žiūrint, ištikrųjų išrodo keista, kad Lietuvos valdžia pasižada valstybės lėšomis užlaikyti lenkų mokyklas, kuomet užgroboje Lietuvos dalyje lenkai smaigia lietuvių mokyklas. Bet sąmo-

ningo ir blaivai protaujantio valstybininko akimis žiūrint, šitas prof. Čapinsko žygis išrodo kiek kitaip.

Visų pirma, turime neužmiršti, kad Lietuvos konstitucija garantuoja tautinėms mažumoms jų kalboje tautines mokyklas. Taigi teisės ir teisėtumo žvilgsniu visos tautinės mažumos, neišskiriant ir lenkų, turi pilniausią teisę reikalauti savo kalboje tautinių pradžios mokyklų. Ir kuomet teisėtai ir išpildant įstatymus lenkai pareikalauja jiems suteikti konstitucijos garantuojamas teises, tad kuo remianties Lietuvos valdžia gali toki reikalavimą atmesiti? O antra, neišpildžius tokio lenkų teisėto reikalavimo, būtų duota progos lenkams visame pasaulyje skelbtis kankiniais ir savo lėšomis užlaikomose lenkiškose mokyklose skiepyti priaugančios kartos sielose neapykantą Lietuvai ir auklėti antivalstybinį elementą.

Taigi valstybingumo žvilgsniu žiūrint, jau nekaltant apie teisėtumą, leidimas valstybės lėšomis kurti lenkų pradžios mokyklas yra sveikas žingsnis. Valdžia užlaiko mokyklas — ji jas ir kontroliuoja. Jos vedamos bendrais švietimo įstatymų nuostatomis ir valdžios paskirtas inspektorius prižiūri, kad tokiose mokyklose būtų mokinama lietuvių, kaip valstybinė, kalba, Lietuvos istorija ir abėlotė, kaip privaloma bendro pradžios mokykloms įstatymais nustatyto programo. Tokiose mokyklose grynai prolenkiško ir antivalstybinio auklėjimo negali būti. Taipgi ir patiems lenkams nebelineka pagrindu save skelbtis pasauliu ir priaugančioms kartoms persekiojamais kankiniais.

Tuo tarpu privatinėse, pačių lenkų lėšomis užlaikomose, mokyklose jie gali daryti kas tik jiems patinka, nes valdžia neturi galimybės tokių mokyklų pilnai kontroliuoti. O jei valdžia panorėtų tokias mokyklas pilnai kontroliuoti, tai vėl lenkai galėtų šaukti, kad Lietuva smaigia juos: netik kad nepildė konstitucijos ir nusteigė mokyklų valstybės lėšomis, bet net jų pačių palaikomas mokyklas persekioja.

Taigi teisėtumo ir valstybingumo žvilgsniu žiūrint, mums išrodo yra sveikiau Lietuvos valstybei palaikyti lenkų ir kitų tautinių mažumų mokyklas valstybės lėšomis ir jas kontroliuoti, negu kad leisti be valdžios atstovų priežiūros privačiai užlaikomose mokyklose demoralizuoti priaugančias tautinių mažumų kartas ir jas auklėti antivalstybinėje dvasioje. Turime atminti, kad Lietuvos valstybės gyvenimas nepasibaigia su mūsų gyvenimo dienų pabaiga. Todėl ir reikia vesti tautinių mažumų priaugančios kartos auklėjimą ta linkme, kad jos išaugtų daugiau lietuviškos ir valstybiniai su brandusios, negu dabartinės tautinės mažumos. O griežta prievarta ir persekiojimu dar jokios valstybės valdžia neįstengė ištautinti tautinių mažumų.

Rodymas Lietuvos valdžiai, kaip pavyzdžiui, ka-

daro lenkai okupuotos Lietuvos dalyje, irgi neišlaiko jokios kritikos. Jei Lietuvos valdžia imtusi tokiu pat būdu persekioti ir smaugti kad ir tų pačių lenkų mokyklas, kaip daro lenkai su lietuvių mokyklomis, tai tik atstumtų tautines mažumas nuo Lietuvos. Turime neužmiršti, kad netik Vilniuje, bet ir visoje Vilniaus srityje lietuvių sudaro mažumą, paimant kartu žydus, gudus, lenkus ir kt. Jei Lietuvos valdžia elgtųsi su tautinėmis mažumomis taip, kaip elgiai lenkai, tai kam tuomet Vilniaus krašto gyventojams ne lietuviams reikėtų kovoti už pasiliosavimą iš po lenkų jungo? Tuomet patys lenkai kiekvienam nurodytų, kad Lietuvoje tautinėms mažumoms sunkiau gyventi, negu Lenkijoje.

Ant galo reikia pasakyti, kad klerikalinė spauda šukavimose prieš lenkų mokyklas nėra ir negali būti nuoširdumo. Tai yra tik paprastas partijinis manevras. Juk patys klerikalai, valdydami Lietuvos Steigiamąjį Seimą, priėmė savo balsais dabartinę Lietuvos konstituciją ir joje „vardan visagallo Dievo“, užtikrino tautinėms mažumoms mokyklas. Apart to, žinant klerikalų grynai varšavišką nusistatymą santykiuose su Vatikanu, negali būti nei kalbos, kad jiems širdingai rūpėtų kovoti prieš lenkiškumą. Jie tik savo partijos sumetimais stengiasi išnaudoti visuomenės sentimentą prieš dabartinę vyriausybę neva delei lenkinimo Lietuvos.

Ir kokis absurdas! Patys klerikalai reikalauja Lietuvos vyriausybę nusilenkti Vatikano lenkiškai politikai net tarptautinės svarbos plotnėje ir tuo patim kartu šaukia, kad Lietuvos valstybė jau baigia griūti delei išteigimo keturių lenkų pradžios mokyklų. Tokie klerikalų šukavimai yra paprasta jezuitinė demagogija.

„Vienybė“ pikinasi, kad Lietuvoje pp. Smetonos ir Voldevaro vadovaujama „Tautininkų Sąjunga“ savo suvažiavime apsvairst atmetė įnešimą pasiūstį pasveikinimą naujam Lietuvos prezidentui D-rui Griniui. Tai dar vienas įrodymas kiek yra toje pusiau klerikalijoje „Tautininkų Sąjungoje“ valstybingumo ir net paprasto žmoniškumo sąmonės. Tai yra aiškiai demonstratyvis užgavimas Lietuvos prezidento.

Brooklyno komunistų organas šaukia, kad SLA organizacijai grumojama stačiai sugrivi mavojus ir prašo SLA narius „gerokai susirupinti“. Jis tą pavojų numato tame, kad tarpe kitų netinkamų Susivienijimui narių atmetta ir du komunistėliai. Well, niekas nekaltas kaip tik patys komunistų organo draugai. Kur jie iki šiol buvo, jei jiems taip labai rūpi Susivienijimo bujovimas ir jei jų nepriimamas į narius tiek daug reiškia Susivienijimui? Bet niekas nekaltas, kad jie per ilgai laukė... Susivienijimas be tų dviejų komunistėlių apsejo iki šiol, apseis be jų ir ateityje ir jie nei sulauks, nei pastumės Susivienijimo bujovimo. SLA nariai, vietoje susirupinti, gali tik pasidžiaugti, kad nepriimami netinkami organizacijai aplikantai.

ŽMONIŲ SVEIKATA

Šį skyrių veda DR. E. G. KLIMAS, (Medicinos instruktoriaus Temple Univ.), 2538 E. Allegheny Ave., Philadelphia, Pa. Visus šiam skyriui skiriamus rašinius reikia siųsti stačiai skyriaus vedėjui, čionai pažymėtu antrašu.

Sveikata yra brangiausias turtas. Kuomet jos neteksi, tai joki pinigai, nė brūkiantai negalės naujos nupirkti. Dabok ją!

KODEL APENDIKSAS SUGENDA. Rašo Dr. Margeris.

Kiek man teko prisiziūrėti ir prisiklausyti praktikuojant ligoninėse, tai patys ligoniai, jų giminės ir draugai begalo interesojuosi apendiksos sugedimo priežastimis. Už tai čia visą kruvą tokių priežasčių paduosiu.

Manoma, jog apendiksas jau nebėra kė nors gero del kumo veikias daiktas, bet tik taip sau niekam neverta liekana. Kaip tokiš, žinoma, ir kraujo, taigi va maisto, pakaktinai negauna; nes kas-gi čia šiaip ar taip, netikusiu daiktu tesirupins. Todėl jis neturi reikiamojo stiprumo už buvį kovoti, na, ir sveiku pasilaikyti. O silpną, menką daiktą, tai bile kas juk puola ir visai pribaugti bando. Ir suprantama, jog su nusigyvenusiu apendiksos bakterijoms yra visai lengva apsidirbti. Už tai jos apendiksą ir puola, o paskui tikrai sakant, įpuvėtrą arba net ir gangriną paverčia.

Apendiksos skylė, kaip jau pasakyta, labai gražiai gleivinės plėvės išklota, tik visa bėda, kad šita plėvė, itin jaunuose žmone, per daug limfinių audinių turi, — tiek daug, jog nekuri mokslininkai emė ir apendiksą „pilvinių tonsilu“ pavadino. Limfiniai audiniai yra didžiulioje limfinių krepšelių pavidale, sakykime, stačiai limfiniai krepšeliai. Bet jau senai medicinos mokslui žinoma, kad kaip žmogus sensta, tai ir limfiniai audiniai, tartum džiusnos pagauti, džiūsta, nyksta, genda. O kai jau šitaip prastai pasidaro su tais limfiniais krepšeliais, kurių gana daug apendiksos gleivinyje pamašale randasi, tai aiškus daiktas, jog ten bakterijos umai pradeda puotas kelti. Menką atsparą pasitikę, tenais nuodus jos gamina, o paskui, tai ne tik tie nuodai, bet ir jos pačios ir visą kūną spausčius pradeda. Kur tik silpnesnę vietą kune randa, ten šitie nuodai arba ir bakterijos susimeta ir, žinoma, pragaištingą darbą varo. Ir va ta mintis, jog sugedęs apendiksas gali reumatizną pagaminti, vis labiau ir labiau pradeda medicinos mokslo rateliuose prigyti. O taipgi manoma, jog ir tonsilų įdegimas šiaip ar taip, ranka ranson su sugedusiu apendiksui eina.

Ne visi žmonės turi vienokio ilgumo apendiksą, ir ne visų apendiksas stovi vienokio linkmėje. Kai del apendiksos ilgio, tai jis paprastai yra nuo trijų ligi keturių colių ilgumo. Tenka betgi matyti apendiksą tiktai vieno colio ilgumo; antra vertus, kartais net ir dvylikos colių. Įvairavimas, kaip matote, yra labai žymus. O kai del apendiksos linkmės, tai dažniausiai jis guli po akląja žarna, biskutį j kairijį šoną pasidavęs, tartum j blūžinį mierydamas. Daug rečiau buva, kad apendiksas irgi guli po akląja žarna, bet užuot j kairijį šoną pakrypti, jis pakrypsta daugiau j dešinijį. Gana dažnai betgi pasitaiko, kad apendiksas ne po vienuogala (akląja žarna) guli, geriau sakant, stovi, bet kaip tik atvirščiai, visai žemyn pasidavęs, tartum strėntaurėj kabote kabojęs. Šita apendiksos pozicija yra prasčiausia. Jo sveikatos reikalui ji visai nedera, atpenč, kenkia. Mat, kai apendiksas kabo, tai labai lengva visokiems išmatų šmoteliams j jo skylę įsigauti, bet ne lengva iš tenais išseiti. Žinoma, gana dažnai nuo tokių išmatų apendiksas pasiliosuoja, bet gana dažnai ir ne. O tada apendiksos uždegimas, šiaip ar taip, labai lengvai pasidaryti gali. Gi labai ilgias apendiksas gali taip sakant, susisukti arba ir susinarplėti. Tolimesnė jo dalis tada netenka maisto, na, ir gangrina prasideda.

Apendiksas ne vien tik savo kamieniu su akląja žarna yra susijungęs. Tarp vieno jo šono ir aklosios žarnos yra plėvė, kuri apendiksą su akląja žarna jungia. Labai retai šita plėvė eina ligi apendiksos galui, dažniausiai ji pasibaigia vos dvi trečdali apendiksos aprupinus. Taigi tolimąją apendiksos dalį šita plėvė retai kada pasiekia. O tai yra mums čia svarbu todėl, kad a apendiksos dalis, kurios šita trikampė plėvė nepasiekia, paprastai yra daug pras-

čiau krauju aprupinta. Apendiksos galas už tai yra silpnesnis, ir todėl jame greičiau įdegimas pasidaro, arba jis greičiau perplyšta. Dar reikia pridurti, kad šita apendiksos dalis lengvai gali susisukti arba ir susinarplėti, na, ir gangrina virsti.

Išėjimas iš aklosios žarnos j apendiksą yra gana mažas ir tik šiokius tokius vartus arba dangtį teturį. Kartais ir vienuogalai sugesti (įdegti) tenka, tada pasitaiko iš vienuogalos j apendiksą išėjimo koks nors užsikimšimas arba ir pačio išėjimo užsiraikimas. Apendiksos skylė dabar vienval gleivėmis kraunasi, pučiasi arba plinta. Lengvai gali pasidaryti apendiksos įdegimas, trukimas arba ir gangrina.

Apendiksos skylė beveik niekad nebūna visai tuščia. Dažniausiai joje yra gleivių ir bakterijų, tai panašiai, kaip ir akloje žarnoje. Kol gleivinė apendiksos plėvė yra atsakanti, žinoma, toliai bakterijos negali giliau j apendiksos audinius įsibrūsti ir tenais didelės žalos padaryti. Kartais betgi gauna šita plėvė sugesti, o tada jau ne tik čia pat esančios bakterijos, bet ir tos, ką ateina iš sugedusių burnoje dantų arba ir tonsilų, smarkiai apendiksą puola ir kuone visai pribaugia. Sukietėję mėšlo gumulėliai labai dažnai apendiksos skylėje randama. Jie būna nuo pusės ligi viso colio ilgumo ir nėra labai kieti, nes galima lengvai tarp pirštų sutrinti. O paprastas žmonių manymas, jog j apendiksos skylę gali branduolių, sėklų ir kitokių nereikalingų daiktų sukristi, yra, tikrai sakant, labai mažos vertės. Iš tiesų, baisiai retai tenka tokius daiktus apendiksos skylėje surasti. Bet jeigu jie tenais įsikrausto, tai, žinomas daiktas, apendiksą erzindami, įdegimą padaro ir jį (apendiksą) sugadina.

Pačios aklosios žarnos įdegimas ne naujiena. Be to, juk ir toliau storoji žarna įdegti gali. Gana dažnai ir įdega, ypač tuose, kurių žarnos kaip reikia neišsivalo. Paskui, sergant kruvinąja (dizenterija), ne tik storųjų žarnų, bet ir apendiksos skaudulavimas gana dažnai pasidaro. Čia prastai pastebėti, kad kaip del šitokių priežasčių apendiksas sugenda, tai tik jo išėnimimas paprastai ligonio nepagydo. Ir jeigu tik chirurgas neapsižiūri, tai paskum ligonis kaltina jį, buk tai „operaciją ne gerai padaręs“. Čia tik apendiksos išėnimimas. Čia reikia tiesa sakyti, ligonio sveiku nepadarus, — reikia, mat, ir sugedusios žarnos gydyti, ką galima vaistais, be operacijos, lengvai padaryti.

Per didelės išreizimas, užsilošimas, susilenkimas ar j šonus atsimitimas gali apendiksą iš normalės vietos išmesti. Apendiksas dabar gali atsirasti tokioje nepalankioje sau aplinkumoje, jog jis gali vėsinert, arba koks nors ne paprastas spaudinimas gali kraujo intaką sustabdyti. Šitaip atsitikus, suprantama, apendiksos sugedimas yra ne išvengtinas. O jeigu apendiksas yra gleivių ir pulių prisipildęs ir jo išėjimas j akląją žarną užsiraukęs, tai smarkiai sudavus žmogui j dešinijį kirkšnį, apendiksas gali trukti, gi puliai j vidurius išsilieti ir vidurių plėvės (pilvaplėvės) įdegimą pagaminti.

Kadangi apendiksos įdegimu žmonės dažniausiai serga miestuose, juo labiau didmiesčiuose, todėl ir pradėta ititikinti, jog miesto gyvenimo aplinkuma irgi daug prisideda prie apendiksos sugadinimo. Labai galimas daiktas, kad dantų, aplamai buruos ir tonsilų sugedimas, kas duoda geros progos bakterijoms lizdus čia susivyti. ne retai apendiksos sugedimą padaro. Įsienėjęs žarnų užkietėjimas, taigi, kaip reikia neišsivalymas, padaro žarnose bakterijos išuono, o paskui jos šiaip ar taip ir apendiksą pasiekia. Abejonės nėra, kad ir maisto negančtinus sukramtymas netiesioginiu būdu apendiksui kenkia. Mat, nesukramtytas kaip reikia maistas gali pilvą ir žarnas bereikalingai erzinti, užsienėjęs įdegimą tenais padaryti, kas vėliaus vienuokiu ar kitokiu būdu gali ir apendiksą pasiekti. Manoma, jog per apštus mėsos valgymas ne retai apendiksą sugadina. Ilgai ledaunėse laikyta mėsa, sakoma, kur tai kas greičiau žarnose puti pradeda, o tokis puvimas, tikrai sakant, apendiksui j sveikatą neina. Daryta bandymų ir patirta, jog žmonės, kurie gyvena tuose žemės kraštuose, kur mėsos visai nevalgoma, apendiksos įdegimo niekad negauna. Šitie patys žmonės, tačiau, apsigyvenę kur mėsa valgyti madoj, ir pradėję mėsa valgyti, gauna apendiksos įdegimą taip jau, kaip ir čionykščiai gyventojai.

P. S. Kitame straipsnyje bus išdestyta, kaip sugedęs apendiksas atrodo.

ŽMOGAUS SENOVĖ

Sekant H. Van Loon'q,
paruošė V. K. R.

(Tąsa)

Teisybė, Mesopotamija buvo daug mažesnis kraštas, ne kaip Amerika. Bet derlingasis slėnis buvo visų ypač tingiausias toks „tarpinimo katilas“, kokio istorija nebuvo ikitol mačiusi; čia spiedavosi ir sutirpdavo daugybę naujų tautų per du tukstančių metų. Kiekvienos tokios tautos, ieškojusios ir susikurusios sau naują būstinę Eufrato ir Tigrio upių slėnyje, istorija gali būti labai įdomi, bet šičia neturime pakankamai vietos toms istorijoms aprašinėti.

Sumerai, kurie, kai tik ką minėjome, braižė savo istoriją ant uolų ir ant plytgalų ir kurie nepriklausė semitų padermei, buvo pirmutiniai nomadai, atėję į Mesopotamiją. Nomadais vadiname tokius žmones, kurie neturi pastovių namų, neturi javais apšėtų laukų, nei daržų, bet gyvena gėrovais, laiko avis, ožkas, karves ir nuolatos kilnojasi iš vieno ganyklų į kitas, pasiimdami su savim savo bandą ir savo gėtras. Visur slėnyje buvo jų iš molio sulipdytų pašiurių. Jie buvo geri mušėkios ir per ilgą laiką narsiai ir sekmingai atmušdavo visus puolimus.

Keturi tukstančiai metų tam atgal tula semitų padermės gentė vardu *akadičiai* (Akkadians) apledo savo Arabiją, įveikė sumerų ir užvaldė Mesopotamiją. Visų garsiausias tų akadičių karalius buvo vardu *Sargon'as*.

Jisai išmokė savo žmones pritaikyti prie savo semitų kalbos raštą, kurį naudodavo jo užkariauti sumerai. Jisai taip išmintingai valdė užkariautą kraštą, kad netrukus visi skirtingai tarp užkariautųjų sumerų ir užpuolikių išdilo ir jie liko draugais ir gyveno sutikime.

Šitos naujos imperijos garsas paplito po visą vakarų Aziją; kiti, girdėdami apie Sargono pasisekimus, ir patys užsimanė pabandyti laimės. Taigi kita tyr-laukių nomadų gentė, vardu *amoritai*, apledo savo gurguoles ir išsirengė į žiemius. Po to visas slėnis virto suiručių scena, iki amoritų vadas *Hamurabi* (Hammurabi) įsikūrė Bab-III mieste. Tas žodis „Bab-III“ reiškia „Dievo Vartai“. Jis pasiskelbė didžiojo Bab-III, arba Babilono Imperijos valdovu.

Šis Hamurabi gyveno dvidešimt vienas šimtmetis prieš užgimsiant Kristui. Jisai buvo labai įdomus žmogus. Jo laikais Babilonas buvo visų įžymiausių senovės pasaulio miestų; šičia mokytis šventėjai taikė įstatymus, kuriuos jų didis valdovas, girdi, buvo gavęs iš Saulės Dievo; šičia męgdavo lankytis ir visokių kraštų pirkliai, nes krašto valdovas apsieidavo su jais garbingai ir teisingai.

Tikrai, jei šito straipsnio vieta būtų didesnė, būtų galima plačiau parašyti apie Hamurabi sukurtos valstybės tvarką ir jo patiektus įstatymus. Paaiškėtų, kad

senovės Babilonijos valstybė buvo kai kuriais atžvilgiais geriau valdoma, kad joje žmonės buvo žymiai laimingesni, kad įstatymai buvo geresni, ir kad joje buvo didesnė kalbos ir minties laisvė, nei kaip dabar, moderniškojo pasaulio kai kuriose valstybėse.

Tačiau reikia žinoti, kad mūsų pasaulis niekad nebuvo tobulas ir vargiai būdavo kada nors bus tobulas. Ir Babilonijai pradėjo veržtis žiaurus plėšikai iš žieminių kalnų ir, netrukus, išardė visą, kas buvo Hamurabio gero padaryta.

Šitų plėšikų užpuolikių vardas buvo *Hittitai* (Hittites). Tik apie tuos hittitus mes mažiau žinome, nei kaip ir apie sumerų. Šventraštis juos mini. Mesopotamijoje daug kur galima užėti jų civilizacijos liekanų ir griuvėsių. Jie vartodavo keistą hieroglifų formą; dar ligšiol niekam nepasisekė jų raštą išskaityti ir suprasti. Kaip administratoriai, jie nebuvo labai gabi. Jie valdė kraštą tiksliai per keletą metų ir jų valstybė, netrukus, subirėjo.

Iš visos jų garbės liko tik tai jų keistas ir nesuprantamas vardas ir tai, kad jie išgriovė daug dalykų, kuriuos kiti žmonės dideliu trusiu ir pasišventimu buvo paštę.

Po to buvo ir kitas puolimas, bet tai jau buvo visai kitokios rūšies dalykas.

Tai buvo tyr-laukių klajunų nomadų gentė. Jie ėjo pirmyn, visa plėšdami ir žudydami vardan savo didelio Dievo *Ašuro*. Jie paliko Arabiją ir žengė į žiemius, iki pasiekė kalnus. Iš čia jie pasuko į rytus ir Eufratu pasakraščiuose įkūrė miestą, kurį pavadino vardu *Ninava*; to miesto vardas užsiliko iki mūsų gadyinės graikų formoje *Ninava* (Nineveh). Šitie atėjūnai, bendrai vadinami asiriečiais, tuo jau pradėjo žiaurus karus prieš visus Mesopotamijos gyventojus.

Dvyliktame amžiuje prieš Kristų jie pirmu kartu bandė sunaikinti Babiloniją. Iš pradžių jų karaliui *Tiglat Pileserui sekėsi*, bet paskui iručių scena, iki amoritų vadas *Hamurabi* (Hammurabi) įsikūrė Bab-III mieste. Tas žodis „Bab-III“ reiškia „Dievo Vartai“.

Jis pasiskelbė didžiojo Bab-III, arba Babilono Imperijos valdovu. Šis Hamurabi gyveno dvidešimt vienas šimtmetis prieš užgimsiant Kristui. Jisai buvo labai įdomus žmogus. Jo laikais Babilonas buvo visų įžymiausių senovės pasaulio miestų; šičia mokytis šventėjai taikė įstatymus, kuriuos jų didis valdovas, girdi, buvo gavęs iš Saulės Dievo; šičia męgdavo lankytis ir visokių kraštų pirkliai, nes krašto valdovas apsieidavo su jais garbingai ir teisingai.

Tikrai, jei šito straipsnio vieta būtų didesnė, būtų galima plačiau parašyti apie Hamurabi sukurtos valstybės tvarką ir jo patiektus įstatymus. Paaiškėtų, kad

senovės Babilonijos valstybė buvo kai kuriais atžvilgiais geriau valdoma, kad joje žmonės buvo žymiai laimingesni, kad įstatymai buvo geresni, ir kad joje buvo didesnė kalbos ir minties laisvė, nei kaip dabar, moderniškojo pasaulio kai kuriose valstybėse.

GYVENIMO RUOŽAI

Rašo A. B. STRIMAITIS.

V.

Po keleto minutų teismo prokuroras priėjo prie manęs ir patyko klausia:

— Ar nemanai susitaikyti su savo vyru ir eiti su juo mi gyventi?

— Niekados! — smarkiai atsakiau jam. — Priešingai, aš reikalauju visiško persiskyrimo.

Netrukus prasidėjo tardymas. Teisėjas, prisaiķintieji ir publika pilnutėliai man simpatizavo.

Kuomet buvau pasodytas į liudininkės kekę, papasakojau išsisa savo istoriją, pridaviau Baltrus laiskus, paveikslus ir mano apsieidimo su juo metriku kaip dokumentą, jog jis yra mano vyras. Kuomet apleidau kekę, jaučiau kad prisaiķintieji ir teisėjas buvo geros nuomonės apie mane.

Po to buvo pašauktas Baltrus, kuris priėmė priesaiką drebantia ranka iš nerviškumo.

— Ponas Baltrai! Ar šita moteris yra tavo legalė pati? — užklauskė jo advokatas.

Jo atsakymas taip mane nustebino, kad aš negalėjau savo ausimis tikėti, jog jis taip atsakė.

— Aš nesu jos vedęs... — Tie metriakai yra falsifikacija.

Užsibaigus tardymui, teisėjas Baltrui davė du metu kalėjimo, o man visišką atsiskyrimą nuo jo.

Po teismui grįžau į Balmorę ir dirbau kiek galėdama, rūpinaisi išauklėti ir išleisti į mokslą mano vaiką. Nekartą man pasitaikė geras vyras ir bučiau galėjusi apsieisti. Bet kartą palikus suvadžiota, jokiai vyrui netikėjau ir delto netekėjau už vyro.

Kaip sužinojau, Baltrus apsieidė su Matilda dar einant į kalėjimą. Kuomet atsėdėjo savo bausmę, vėliaus susilaukė dar penkių vaikų su Matilda. Bet jie nebuvo laimingi. Nuolatos bardavosi. Jis ją išvadindavo visokiais vardais, prikaišiodavo, kad ji jį pavogė nuo manęs ir ji buvo priversta tylėti, nes jis turėjo teisybę savo pusėje.

Tuo laiku, kuomet teisėjas davė man persiskyrimą, priteisė Baltrui mokėti man po dvyliką dolerių ir pusę mėnesį už laikymą kudykiu. Bet kuomet išėjo iš kalėjimo, pasidavė teisma, jog subankrutinęs. Nuo to laiko aš negavau nė cento sunaus auklėjimui. Kuomet mano sunas įstojo pradinė mokyklon, jis žinojo išsisa istoriją apie mane ir savo tėvo praeitį.

Monotoniškos mano nelaimingo gyvenimo dienos slinko tarsi amžiai. Raimondas baigęs pradinę mokyklą, įstojo augštesnė mokyklon ir su atsižymėjimu baigęs augštesniąją mokyklą, perėjo į kolegiją. Šiandien Raimondas yra civiliu inžinierium, turi garbingą liudymą iš karo viršininkų ir už atsižymėjimus kariškoje tarnyboje buvo apdovanotas pagarbos medaliu.

Keletas metų tam atgal Baltrus, neturėdamas laimės su Matilda, vieną rytą buvo atrastas madyklėj negyvas. Gandai buvo, kad pats sau galą pasidarė... Mat jis buvo su savo žmona persiskyręs ir po perskyrų buvo apsigyvenęs Balmorėje, visai arti, tik už poros blokų prie tos pat gatvės, prie kurios ir aš gyvenau. Bet gyveno tenais suvis trumpai ir man jo gyvo čion neteko pamatyti.

Kuomet Baltrus buvo laidojamas ir juodas karstas buvo vežamas į kapus pro mūsų langą, mano kaimynė pastebėjo Raimondui:

— Kodėl vaikeli nėjai palydėti savo tėvą?

— Kuomet mums jis buvo labiausiai reikalingas, jis mus apleido, paniekino. Tad aš nenoriu būti tokiu veidmainiu ir nuoduoti, kad aš galiuosi jo. Jis apėjo be mūsų per visą praėjusį laiką, tai tas kelias minutes, kol užbers jam akis žemėmis, irgi apsieis be mūsų — atsakė Raimondas rimtai.

Tiek ilgų metų praslinko nuo to laiko, kuomet Baltrus mane paliko su kudikiu Londone didelausiam varge. Dabar jis jau miręs, aš pati jau pasenusi, o jis visuomet mano jaunuose stovi. Nors aš baisiai to jausmo neapkenčiu, vienok iš savo širdies negaliu išmesti, negaliu pamiršti; jaučiuosi begalo apvienėjusi...

Aš pašvenčiau visą savo jaunystę sunai, sunkiai dirbdama jį auklėjau ir į mokslą išleidau. Nekartą budavo ateina mintis ir išsiveržia klausimas: ar aš išmintingai darau taip besielgdama? Bet šandien nors tiek turiu smagumo, kad netik aš, bet ir kiti žmonės Raimondą myli ir gerbia. Taipgi jis begalo myli mane ir gerbia ir nieko man gyvenime nestinga. Savo sunumū negaliu atsidžiaugti. O vienok mano sielai ir dabar argas vien tebėr... Mat nutruko manė laimės siulas vos gyventi pradėjus, tad siela ilgis artime ir mylimo širdies draugo ir apvienėjusi vienval vaijoja...

Iš šito realaus gyvenimo vaizdo skaitytojas gali padaryti tinkamą išvadą. Vienas gyvenimo tikslas, tai siekti prie augštesnio gyvenimo, nežurint kaip tavo gyvenimo bangos nemėtytų. Jei tavo gyvenimo tikslas yra prakilnus, tai tavo siekiniai visuomet tavo išves laimėjimo keliu ir atiduos tau tą, kas pilnai ir teisingai tau priklauso. Tatai jei ir tavo gyvenimo verpetas daužo tavo luotelį, irklukis, nenustok vilties! Po audrų visuomet ateina rami valanda.

(Užbaiga)

suvaldyti. Per daug buvo kareivių ir per mažą ukininį, per daug generolų ir per mažą prekybininkų. Karalius ir didikai krovėsi dideliausius turtus, šiaip gi žmonių masės gyveno skurde. Visas kraštas nei valandėlei neturėjo ramybės ir taikos. Visados kur nors buvo karas del tokių priežasčių, kurios nei nerupėjo gyventojų daugumai. Pagaliau, dėka nuolati-

niems karams, didesnė savų kareivių dalis žuvo ir sveikimšaliai jau buvo imami į armiją. Tie svetimšaliai nelabai temėgo savo vadus už jų žiaurumą ir už tai, kad jie sunaikino jų būstinę ir jų kraštus. Todėl jie, aiškus dalykas, ir nelabai tepaisė ginti naująją savo tėvynę. Taigi nelgai tetrukus, Asirijos Imperijos siekėnos jau nebebuvo saugios. (Daugiau bus)

MIRAŽAS

Rašo DOLŠEVIKŲ PULKININKAS

(Tąsa)

Dabar man su Jadze susirašinėti niekas netrukdė, o paštas buvo taip organizuotas, kad jos laišškai mane rasdavo kur nors tankiam Lenkijos miške; tai apkasuose besėdint; tai prožektorius betaisant; tai ilsintis su buriu kareivių kur nors daržinė; tai apie ją besvajojant. Ji ir tik ji pripildė mano širdį, ir aš jau taip su karo bašenybėmis apsipratau, kad nei ne marčiau, jog busiu užmuštas ar sužeistas — karo darbas patapo man amatu, kaip kadaise Amerikoje anglies kasimas, krosnių kurenimas ar Bethlehemo fabrikuose mechaniško darbo dirbimas.

Ji pastojų gailstingąja sesute. Gavau jos paveikslėlį. Koki ji graži! Kaip jos akys šviečia! Kokis melancholingas ir mylintis veidas!..

— Kada aš tave sutiksiu, kada?!.. — klausiau į paveikslą žiurėdamas. Atsakymo nebuvo..

Dar praslinko keli mėnesiai, kurie lygus buvo šimtmečiams. Aš laimingo likimo pastumtas, atsiradau Petrapily. Čia pasidariau labai svarbiu žmogumi. Karas nors kur tai ir buvo, kur žmonės vieni kitus užmušinėjo, bet tas manęs jau nelietė — iš manęs reikalauta darbo ir mokslo žinių, mokslo žinių ir darbo.

— Kągi? Karas manęs daugiau neliečia, nėra perškados, kas neleisti Jadzė pasikviesti ir apsieisti. Pinigų atsiradę daugiau, negu kadaise Amerikoje — reikia šaukti Jadzė — pamaniau sau. Čia nei giminių nei suvaržymų. Nors rusų etika ir karo stovis labai jaustini, bet tai tik fiziškiems dalykams, bet mylėti, vesti ir gyventi — niekas nedraudžia. Rašau Jadzėi kad atvažiuotų.

Praslinko dar mėnuo ir vidurvasary gavau telegramą:

— Atvažiuoju. Lauk carskosielskame vakzale. Jadzė.

Širdį ėmė kutenti keistas jausmas:

— Nejaugi tai tikrenybė?! Nejaugi tai bus Jadzė? Kokia ji dabar? Ar aš nesapnuoju? — ir kad persitikrinti, pabandžiau patąsyti savo ant galvos plaukus. Jaučiu — protas sveikas ir aš sveikas. Gal tai mirażas? Ne, ne mirażas, bet tikrenybė — Jadzė atvažiuoja!..

Ką reiškia ko nors brangaus laukti — visi žino. Atėjo laukiama diena. Trys valandos prieš traukiniiu ateinant, o aš jau vaikščiojau didžioj vakzalo salėj, kuri buvo pilna keliaujančių į frontą kareivių ir publikos. Pašaliais žmonės ant maišutukų snaudė. Prie kasų stovėjo ilgiausios uodegos žmonių, o tarnai žalvarines blėkas ant ant krutinės pasikabinę bėgiojo besisilydami padėti daiktus nunešti į įeinančius traukinius.

Išėjau ant perono ir žiuriu į tolį, į ateinantį Sevastopolio traukinį. Jis netrukus, privažiavo ir sustojo. Minia žmonių iš vagonų išlipo. Žiuriu Jadzės, o širdis tvaks:

— Kaip pasisveikinsiu, kaip sutiksiu? — galvojau viens sau.

Jau matau minioj nedidelio ugio sesutę su raudonu kryžiumi ant krutinės... Jau ji lyginasi su manimi ir ieško minioj manęs... Štai mudviejų akys susitinka... Viešpatie!..

— Jadzė!..

— Stasi! — sušuko ji ir džiaugsmo ašara jos veidu nuriedėjo..

Aš ėcupau ją, ėcupau jos daiktus ir nusivedžiau.

— Vežikas! Samsonievo 16, važiuok! Fajetonas nusirito Petrapilio gatvėmis. Mes sėdėdami šalimais vienas kito gyvenom dar negyventu pirmiau gyvenimu. Žodžių nebuvo galima rasti pradėti šneką, o ji būtų dirbtina, jei būtų bandyta kalbėti. Jauni žmonės, atsidurę panašioj padėty, be žodžių supranta vienas kitą... Mes ilgai tylėjome ir tą tylą sudrumstė nedrįsom. Tai buvo mūsų šventė, kuriai aprašyti — dar tokia plunksna neužgime...

Meilė tai yra fiziškas gamtos dėsnys, kuris žmogų taip suriša, taip sujungia, kad žmogus pasidarai aklas ir daugiau nieko aplink nematai kaip tik tau brangų paveikslą... Tai yra gamtos dėsnys kuris niekad nepasikeis, kol gyvuos gamta, kol gyvuos gyvybė, kol mūsų žemė švies... (Daugiau bus)

spinduliai. Nebūtų meilės — nebūtų žmonių, nebūtų jokio pasaulio gyvio. Bažnyčia, įstatymai ir tradicijos tik užžymi įvykių faktą.

— Štai ir namie! — sušukau. Apmokėtas vežikas nuvažioavo sau. Mudu nuėjome į mano butą. Suskambinus skambutį atidarė duris buto šeiminkė ir visa šeimyna išėjo pasitikti mano busimos žmonos.

Atsiradę mano kambary vieni, pradėjome pasisveikimą. Jį aprašyti negalima — jis išeina už ribų plunksnos ir proto galimybių. Tokios meilės aš niekad nebuvo pirmiau patyręs. Taip mylėti ir jausti tegali tik tyra ir nepagadinta širdis!..

Padavė mums pietus. Jie nelgai užtruko, nes valgiui po šių įvykių noro nebuvo. Norėjosi ramybės, širdingai kalbėtis, širdingai jausti sulauktosios laimės šilumą; norėjosi gyventi ne sapnais, bet tikrenybė... O toji tikrenybė buvo graži, ji sujungė širdis, kurios senai buvo tam paskirtos.

Atsivėpus, ji ėmė pasakoti savo vargus, Šiaulių okupaciją, vokiečiais, bėgimą į Rygą, atgal į Šiaulius, paskui palikus tėvelius bėgimą į Rusiją; paskui ligoninės baisenybes, kur žmonės kasdien šimtais miršta, kur širdis nejučia šaltos būtenybės, nei nelaimingų žmonių sopulių. Jos žodžiai ir mane veikė hipnoza; jos širdies plakimą aš jaučiau visais savo dirksniais.

Toli jau buvo po vidurnakčio, kaip pavargusios jos akys palinkėjo man labos nakties ir lupos meilės ekstaze persiskirti negalėjo..

Aš vis tebebuvo dalyvis rusų vienuolika milijoninės armijos, o sykį žmogus pafliuvai po militarizmu, tai ir žmonos vesti savavaliai negali, bet patsai caras turi tatai leisti. Kreipiuosi pas carą tuo reikalu per atatinamą vyresnybę, o tuo tarpu su Jadze nutarėme savavaliai „apsieisti“, nes kas gali mums uždrausti šeimyninio ryšio kai abiejų tam yra gera valia ir pati gamta jau senai mus buvo sujungusi. Na ir pradėjom nieko nelaukė šeimyninį gyvenimą belaukdami caro leidimo oficialiai apsieisti!..

Slinko savaitės, o leidimas vis dar kur tai „keliavo“. Pinigų nestigo, taigi su Jadze lankėm teatrus, pramogas, muzėjus ir taip mudu susigyvenom, kad rodėsi, jog nėra jėgos, kuri galėtų gyvą organizmą perplėsti. Kada ji susitaisė naujus rubus, štikro išrodė gražnole ir gudruole: gyva, judri, viską mokanti, viską žinanti.

Jau mėnuo praėjo kai prašymas carui buvo išsiųstas, jos atostogų liko dar pusantros savaitės, bet atsakymo vis nebuvo. Ką tas viskas reiškia?! Dabar jai netekėjusiai buvo nepatogu sugrįžti, o tarnystę sesutei mesti nėra taip lengva ir tam taipgi reikalinga pareiškimas bei atatinamų viršininkų tarpininkavimas. Padėtis darėsi ir apvertkta ir juokinga. Na bet nieko kito nelieka kai laukti caro malonės, arba pasiduoti likimui, nors ir akis reiktu išdegti!..

Tokioj padėty beesant, atostogų liko keturios dienos ir štai vakare paštorius atnešė telegramą: „Skubiai grįžk, gimė dukterė, nėra kas prižiūri. Sesuo Vincė“.

Jos sesuo buvo ligoninėjeištekejusi už tolmo savo giminaičio provizoriaus, kurs pasižymėjo vyriškumo stoka ir kaip paprastai visi gyduolių žmonės — bejėgis. Kas nors namie įvyko, tai ar reik ar nereik, sušauks visus jį gelbėti, kiek tik aplink bus gyvo sutvėrimo... Taip ir dabar! Vietoj tuojaus pasamdyti moterišką kudikio prižiūrėjimui, vardu savo žmonos mušė telegramą į Petrapilį, nes jo silpnai galvai išrodė, kad pasaulis sugrius, jeigu nebus čia, prie kudikio burio moterų, kuriomis turi komanduoti Jadzė.

(Daugiau bus)

Byron.

O, ŠITA GARBANA AUKSINĖ!
(A woman's hair)

O, šita garbana auksinė, — Svajonėms mano taip brangi; Lenkiuos auksuotai tavo kasai; Pakeist ją turtais negali!..

Ne, ne! Nors garbanos ir kitos Meiliau švytrėtu, neg tavų Plaukų skaidrėjančiai auksinių, Lyg pluoštas saulės spindulių.

S. L. A. REIKALAI

**VIENAIP KALBA — KI-
TAIP DARO.**

Pereitame „Tėvynės“ nu-
mery tilpo SLA. 2-ro ap-
skričio suvažiavimo proto-
kolas. Prie protokolo pri-
dėta ir rezolucija jaunimo
priešpriešumo prie SLA. klau-
simu. Toje rezolucijoje tar-
pe kitko pareiškama sekam-
ai: „Iki šioliai SLA. P. T.
(Pildomoji Taryba. „T.“
Red.) mažai tuo klausimu
rupinosi ir taipgi organas
„T.“ labai per mažai veda
agitacijos už tai iki šioliai
nedaug teturime jaunųjų
prie SLA.“ Padaręs šią
pareiškimą suvažiavimas to-
liaus ragina Pildomąją Tar-
ybą ir „Tėvynę“ daugiau
kreipti dėmesį į tą taip svar-
bią klausimą mūsų organizaci-
jai ir ant galo sakoma:
„Mes, SLA. 2-ro apskričio
kuopų delegatai iš savo pu-
sės prižadame dėti didžiaus-
ias pastangas del įtraukimo
daugiau jaunųjų į S.
L. A.“

Kas nesekė SLA. reikalų
skyrus „Tėvynėje“ ir pa-
matęs šią SLA. 2-ro apskri-
čio rezoluciją tikrai pamany-
ty, kad jei ne 2-ras ap-
skritys, tai dievai žino kas
atsitiktų su SLA. organizaci-
ja. Išrodyty, kad ir Pil-
domajai Tarybai ir organui
SLA. reikalai visai neapei-
na ir tik vienas 2-ras ap-
skritis jais rupinasi. O
gal 2-ro apskričio darbuoto-
jai ir neseka SLA. organe
vedamo organizacijos reika-
lų skyrius, jei driso šio-
kia rezoluciją priimti SLA.
2-ro apskričio suvažiavime?
Nesa jei nors pripuolamai
jie pažvelgtų į SLA. reika-
lų skyrių organe, tai jie bu-
ty matę, kad nuo pračio S.
L. A. Seimo beveik nebuvo
tokio „Tėvynės“ num., ku-
riame vienoje ar kitoje pra-
smėje nebutų rašoma apie
jaunimo organizavimą prie
SLA. ir tuomet jie nebutų
drisę tokios rezolucijos pri-
imti.

Kiekvienas SLA. narys
galėjo matyti, kad tiek or-
gano redakcija, tiek SLA.
Sekretorė, tiek ir kiti nuo-
širdžiai SLA. ateitimi besi-
rupinantai darbuotojai rašė
ir rašo organe jaunimo or-
ganizavimo klausimu. Apart
to, ir Pildomoji Taryba tą
klausimą gyvai svarstė ir
svarstė ir net prie konkre-
čių planų eina, kad jį pas-
tumėjus kiek galima pir-
myn. Vienok 2-ro apskričio
suvažiavimas prieš tą viską
užšimerkia ir tikrina sa-
vaip. Well, tiek to su 2-ro
apskričio vadų politika.
Antras apskritis nebutų
antru apskričiu, jei jis kiek-
viename savo suvažiavime
nesugalvotų ko nors prieš
Pildomąją Tarybą ir organo
„Tėvynės“ redakciją.

Prie progos pravartu pa-
žvelgti kiek ištikrųjų yra
nuoširdumo ir gerų norų
tuose 2-ro apskričio parei-
kimuose ir pasižadėjimuose
net „dėti didžiausias pastan-
gas del įtraukimo daugiau
jaunųjų į SLA.“ Iš aukš-
čiau minimo SLA. 2-ro ap-
skričio protokolo matome,
kad apskritį valdo dvi ku-
pos: 36 ir 139. Iš 88 dele-
gatų į apskričio suvažiavi-
mus jos turi 46 delegatus.
Taipgi ir šiame suvažiavime

šios dvi kuopos turėjo 29 de-
legatus iš visų 49 delegatų
suvažiavime dalyvavusių. Ir
štai šitos dvi kuopos pirmu-
tinės atsiskė teikti pagal-
bą Pildomosios Tarybos pla-
nuojamai darbuotei. Jos
net „nutarė“, kad yra nereik-
alingas Centro organizatori-
us jaunimui organizuoti.
Ir koks absurdas! Abi mi-
nimos kuopos dalyvavo pe-
reitame SLA. Seime, kuris
nutarė organizatoriaus rei-
kalingumą, ir dabar jos mė-
gina daryti nutarimus net
prieš Seimo nutarimą.

Štai jums ir nuoširdu-
mas tos 2-ro apskričio rezolu-
cijos ir tų pasižadėjimų!
Čia „ragina“ Pildomąją Tar-
ybą daugiau rupintis jau-
nimo organizavimu prie S.
L. A. ir pasižada „didžiaus-
ias pastangas“ tuo reikalu
dėti ir apsisukę vėl prieš-
nasi Pildomosios Tarybos
pastangoms ir planams jau-
nimo organizavimui prie S.
L. A. Ir netik atsižada teik-
ti Pildomajai Tarybai paga-
lbą, bet net drįsta daryti
priešingus tarimus Seimo
nutarimui. Šios kuopos,
kaip lygiai ir kitos SLA.
kuopos, turėtų žinoti, kad į
jas per apskričius atsišau-
kė SLA. Sekretorė ne tuo
tikslu, kad jos nutartų Cen-
tro organizatoriaus reikalin-
gumą ar nereikalingumą,
bet vien tuo tikslu, kad su-
žinotų kokią pagalbą jos
galį suteikti Centro organi-
zatoriui. Centro organiza-
torius klausimą išsprendė
pereitas Seimas ir kuopoms
nebelieka galimybės jo iš-
naujo tarti.

Kodel 2-rą apskritį val-
dančios kuopos vienaip kal-
ba, o kitaip daro? — beabe-
jonės kiekvienas SLA. na-
rys paklaus. Į šitai atsaky-
mai jau davė komunistinė
spauda. Iš viso triukšmo,
keliamo komunistinėje spau-
doje delei sumanyto siūsti
per SLA. kuopas Centro or-
ganizatoriaus, aiškiai ma-
noma, kad komunistų partija
numato sau kokį tai pavo-
jį, jei SLA. Centro organi-
zatoriaus būtų siunčiamas or-
ganizuoti jaunimą prie S.
L. A. Todel komunistų par-
tijos organai, kurie save
skaito semi-oficialiais SLA.
organais, pakėlė stačiai
„gvoltą“ tuo klausimu. Ir
ko tie rėksniai neprasima-
no! Jie stačiai tikrina, kad
Pildomoji Taryba rengtasi
siūsti organizatorių ne S.
L. A. organizavimui bet jo
griovimui. Manome, kad
Pildomoji Taryba atkreips
rimtos dėmesį į šitokius ko-
munistinės spaudos šmeiž-
tus, nes šitie rėksniai save
skaitanti semi-oficialiais S.
L. A. organais, eina pertoli
šituo šmeižtų keliu.

Taipgi begalo idomu ir kar-
tu svarbu pažymėti šis fak-
tas, kad nekurių SLA. ku-
pų ir komunistų partijos
nusistatymas SLA. Centro
organizatoriaus klausimu
pilnai suderintai eina ranka
rankon. Galimas daiktas,
kad nekurių SLA. kuopos
nepermatydamos dalyko nu-
sistatymo didelę. Bet apie
36 ir 139 kuopas abejoti ne-
tenka, nes šias kuopas val-
do komunistinės ideologijos
žmonės ir jiems vadovauja

komunistų organo vyriausis
redaktorius p. Andriulis.
„Naujiuose“ teko pastebė-
ti aprašymas 36 kuopos su-
sirikimo, kuriame, sakoma,
p. Andriulis pareiškė, kad
jie balsuos prieš Centro or-
ganizatoriaus reikalingumą
ir, žinoma, nubalsavo, kad
Centro organizatoriaus ne-
reikia. Šitą faktą patvir-
tina ir komunistiniai orga-
nai.

Kam dar, rodos, 2-rą ap-
skritį valdančioms kuopoms
reikėtų žiūlėti lankštingai
balsu apie SLA. gerovę
ir daryti nepamatytus kal-
tinimus Pildomajai Tarybai
ir organo redakcijai, ku-
omet ištikrųjų joms rupi vi-
sai kas kita, o ne SLA. or-
ganizacijos labas. Žinoma,
negalima šito sakyti apie vi-
sus 36 ir 139 kuopos narius,
nes didžiama, ypač 36 ku-
pos narių, yra tokio nusis-
tatyto žmonių, kurie SLA.
organizacijos ribose jau visą
savo sielą atiduotų. Bet
ant nelaimės jie nesilanko į
kuopų susirinkimus ir todel
šias kuopas valdo tokie žmo-
nės, kurie randa galima ap-
skričio suvažiavime vienaip
kalbėti, o kuopų susirinki-
muose visai priešingai dar-
yti.

**AR YRA REIKALINGAS
KELIAUJANTIS OR-
GANIZATORIUS?**

Šis klausimas dabar yra
pas visus SLA. narius, ku-
rie šiek tiek mąsto apie S.
L. A. ateitį ir jo gerovę.
Kuopose, kuriose yra dau-
giau gyvumo, keliaujančio
organizatoriaus klausimas
yra plačiai diskutuojamas
ir visur surandama, kad to-
kis organizatorius SLA. bu-
tinai yra reikalingas. Tik
tokiose kuopose, kuriose ko-
munistiniai politikieriai tu-
ri susisukę sau lizdus, su-
randama, kad keliaujantis
organizatorius nėra reika-
lingas.

Iš karto ir pas komunis-
tus buvo nors ir ne perdaug
aiški mintis, bet visgi buvo
galima suprasti, kad buvo
už. Bet kaip tik „Tėvynė“
pasirodė p. Vinco straips-
nis, kuriame buvo išreikšta
mintis, kad keliaujančiu or-
ganizatoriumi kaip tik būtų
tinkamiausia ypata SLA.
prezidentas, gerb. St. Gegu-
žis, komunistai tarsi žemės
drebėjimo išgązdinti visi
ėmė gvoltu rėkti, kad tokis
organizatorius nereikalin-
gas ir kad SLA. nieko gero
neduos, o tik padarys daug
organizacijai išlaidų. Ir
kad baisesnį „baubą“ iš to
padarius, tai ėmė gązdinti
narius, kad keliaujančio or-
ganizatoriaus užlaikymui
bus uždėta ant narių ekstra-
mokestys ir kad toks orga-
nizatorius ne bus organiza-
torius, o bus disorganizato-
rius, organizacijos griovi-
kas.

Jeigu mūsų komunistėliai
butų nusijautę, kad jie ga-
lės į keliaujančio organiza-
toriaus vietą išsprauti kokį
nors savo „darbuotoją“, ku-
ris SLA. lėšomis but galėjęs
vesti komunistinę propa-
gandą ir agituoti už A. L.
D. L. D., M. P. S., arba L.
D. P., tai jie stovėtų už rei-
kalingumą keliaujančio or-
ganizatoriaus. Bet dabar
jie gerai žinodami, kad
jiems tas „džiabas“ neteks,
o antra, nujauciama, kad
tinkamiausia ypata buti ke-
liaujančiu organizatoriumi

yra pats SLA. prezidentas,
St. Gegužis, nuo kurio atsi-
lankymo į kolonijas gal ne
vienas komunistų susuktas
lizdas SLA. kuopose suby-
rėtų, užtai komunistai ir
kelia didžiausį gvoltą, kaip
per savąją spaudą, taip ir
kuopų susirinkimuose prieš
reikalingumą keliaujančio
organizatoriaus.

Taip argumentuoja tik
komunistai, kurie eina į or-
ganizacijos ne kad jose dirb-
ti naudingą organizacijai
darbą, bet kad su raudonu
graštu gręšti iš vidaus ir
išnaudoti organizaciją savo
partijos kromeliui. Tai ko-
munistų tikslas ir jie tą sa-
vą „papės“ Kapsuko įsaky-
mą šventai pildo.

Kad SLA. yra reikalin-
gas keliaujantis organizato-
rius, tai ne vienas sveikai
protaujantis ir organizaci-
jai gero velijantis narys ne-
gūnčys. Ir kad tokiu orga-
nizatoriumi būtų pats SLA.
prezidentas, St. Gegužis,
taipgi visi sutiks, nes p. Ge-
gužis, kaip įtakingas žmo-
gus ir neblogas kalbėtojas,
galės daug gero padaryti S.
L. A. organizacijai visais
žvilgsniais.

Su pradžia naujų metų,
kad keliaujantis organizato-
rius jau stotų prie darbo ir
kad tuomi organizatoriumi
butų pats SLA. prezidentas
gerb. S. Gegužis. Tai mano
troškimas.

P. P. Jarvis,
SLA. 64 kp. narys.

**PRANEŠIMAS SLA. 6-to AP-
SKRICIO KUOPOMS.**

Metų gyvenimo ratas jau bai-
gia apsisukti. Įvairiose žmonių
organizacijose prasidės apys-
kaitos, metiniai raportai ir įvai-
rių organizacijų viršininkų rin-
kimai. Tokis tai socialis įpro-
tis ar taisyklė yra priimta viso-
se demokratinėse organizacio-
se.
Mūsų SLA. 6-tas apskritis,
Chicagoje ir jos apylinkėje, ku-
ris susideda iš šešių rimčiaus-
ių kuopų del palaikymo bendro
draugiškumo ir bendro našesnio
darbo plėtime SLA. šioj vakarų
apylinkėje irgi pradeda savo vei-
kimo metus su naujais metais.
Šeštas apskr. daug ką naujo in-
ešė netik priklausančiose prie jo
kuopose, bet ir abelnai ir į visą
SLA. Tiesa, kad tai būtų ko-
kios stebuklus padaręs, kaip tas
magikas, tai ne, bet kad įsiku-
rimas ir išaugimas šio apskri-
čio mūsų SLA. organizacijoje
daug pridavė ir pridoda svar-
bos, rimtos ir tvarkingos orien-
tacijos, tai niekas negali to už-
ginčyti.

Kuopos prisiųskite delegatus.

Artinasi priešmetiniai ir me-
tiniai kuopų susirinkimai. Pa-
prastai kuopos renka savo val-
dybas, bei atstovus į apskričius
gruodžio mėnesį. Taigi, gerb.
kuopų valdybos ir nariai neū-
mirškite išrinkti atstovus į še-
štą apskritį. Jeigu nebutų pro-
gos priešmetiniam susirinkime,
tai metiniame išrinkite. Bet
juo anksčiau tuo geriau. Prik-
lausančioms prie 6-to apskričio
kuopoms patartina rinkti atsto-
vus ant visų metų, nes pats ap-
skritis galės geriau tvarkytis
su pastoviais delegatais.

Na, o tos mūsų gerb. ku-
pos, kurios pasižadėjo prisidėti
prie 6-to apskričio, prie tos
gražios šeimynos, irgi ilgiau ne-
atidėliokite. Ar nebutų puiku
ir naudinga, nepriklausančioms
kuopoms išrinkti atstovus, kad
visi sykiu bendromis jėgomis
neštume po dalele šviesos, susi-
sėpimo ir labdarybės savo bro-
liams.

Kas nežino, jog šeštame ap-
skritį yra gražiausia tvarka,
draugiškumas ir santarka tarp

kuopų ir atstovų žydėte žydi,
visi dirba kiek kas gali ir visi
atlieka savo darbą. Prie to
6-tas apskritis kiekvienai ku-
pai pagalbės kuo tik reikia, kit-
s surengime prakalbų, organizaci-
vime jaunųjų, parupina veltui
kalbėtojus ir ant galo padeda
finansiniai, kuriom kuopom yra
reikalinga finansinė pagalba.
Todel gerb. kuopų darbuotojai
ir nariai, žinodami ką apskritis
iš savo pusės teikia kuopai, ga-
lima drąsiai prisidėti.

Kuopos, kurios norėtų plačiau
patirti apie 6-to apskr. susitvar-
kymą, darbuotę ir įvairius ki-
tus dalykus, gali išrinkti atsto-
vus tik vienam suvažiavimui —
patyrimui. Atstovai yra ren-
kami šiaip: vienas nuo kiekvie-
no dešimties narių ir tt. Duok-
lė į apskritį yra po penkis cen-
tus ir metus nuo kiekvieno na-
rio, esančio kuopoje, bet jeigu
kuopa to neišsigalėtų, tai suva-
žiavimas paliuosuoja.

Gerbiameji, visi glauskimės
prie vieno darbo, o to darbo
pas mus — dirvonai sužalė!
Reikia kuopoms bendradarbiau-
ti, todel be pavydo ir ginčų vi-
si į darbą!

K. J. Semaška,
6-to apskr. sekr.,
1834 Wabansia Ave.,
Chicago, Ill.

Telefonas: Brunswick 0995.

**IŠ S. L. A. KUOPU
DARBUOTĖS**

CHICAGO, ILL.

Marquette Manor nauja
SLA. kuopa.

Kur dabar randasi gražiausia
lietuvių kolonija, Marquette
Manor vadinama, vos keletas
metų atgal čionai fermeriai dar
kopustus sodino. Bet šiandien
ši kolonija skaitoma gražiausia
lietuvių kolonija Chicagoje. Čio-
nai daugiausia apsigyvenę pasi-
turinti lietuviai. Čionai randa-
si daug lietuvių, kurie turi nuo-
savirus gražius moderniškus na-
mus. Randasi lietuvių, kurie
turi įsitaisę puikias krautuves,
real estate ofisus ir tt. ir visi
puikiai gyvena. Ir ištikro čio-
nai yra puiku gyventi: tyras
oras ir švari apylinkė.

Pora mėnesių atgal, pasidar-
buojant K. J. Mačukui ir ki-
tiesiems šios apylinkės lietuviams,
tapo suorganizuota ir Illinois
valstijos pripažinta kaip lega-
lė daryti biznį organizacija:
Dollar Savings, Buildings and
Loan Ass'n., 2436 W. 59 St. Ši
organizacija priima taupymui
žmonių pinigų ir duoda pasko-
las norintiems įsigyti nuosavus
namus. Kiek teko patirti. Ši
įstaiga daro gerą progresą, ar-
ba kitais žodžiais tarant — ge-
rą biznį.

Šiomis dienomis pasidarbuo-
jant K. J. Mačukui ir F. Miko-
laičiui tapo suorganizuota šioj
kolonijoj SLA. 260 kuopa, 14 d.
lapkričio buvo sušauktas pirmas
SLA. 260 kuopos susirinkimas
p. K. J. Mačuko real estate ofi-
se, 2436 W. 59 St., ir liko galu-
tinai sutvarkyta naujos kuopos
reikalai, išrinkta kuopos valdy-
ba. D-rų kvotėju didžiama bal-
sų išrinktas Dr. A. J. Karalius,
3303 S. Morgan St.

Nėra abejonės kad SLA. 260
kuopa netolygioj ateity išaugs
į didžiulę SLA. kuopą. Mat jau
lietuviai pradeda suprasti svar-
bą SLA. kaipjo milžiniškos lietu-
vių organizacijos, kurioje yra
pilnas užtikrinimas, kad nė vi-
nas šios organizacijos narys ne-
liks nuskriaustas. Kiekvienam
šios organizacijos nariui ar jo
šeimynai, bus pilnai išmokėta
pagalba ligoje ir pomirtinė, jei-
gu tiktai narys pildo SLA. tai-
sykles ir užsimoka duokles.

Lietuviai priklausantieji ma-
žom draugijėm ar klubam,
daro skriaudą sau ir savo šeimyn-
om, nes jie neturi jokio užtik-
rinimo, kad jų pagalba arba po-
mirtinė bus jiems išmokėta. Jan
dabar man yra žinoma keletas

tokių draugijėlių, kurios savo
nariams nepajėgia išmokėti
jiems priklausančios pagalbos.
nes draugijėlių išdai tušti ir juo
ilgiau tokios draugijėlės steng-
sis gyvuoti, tuo jų išdai eis tuš-
tyn. Mano patarimas būtų
toks: visos tokios mažos draugi-
jėlės trumpiausioj ateity turėtų
vienytis, nors ir tas jų neišgel-
bės nuo pražuties, bet gali ke-
letai metų pailginti jų gyven-
imą.

Lietuviai, kurie dar neprik-
lausot SLA., be jokių atidėliojimų
pasistengkit prisirašyti prie
SLA. artimiausios jums kuopos.
SLA. kuopos randasi kiekvie-
nam mieste, kur tik yra keletas
lietuvių. Didmiesčiuose yra po
keletą SLA. kuopų. Priklausy-
dami SLA. jūs atliksite pareigą
tikro lietuviu ir sušelsite save
ir savo šeimyną.

SLA. 260 kuopos susirinki-
mai laikomi antrą nedėdienį
kiekvieno mėnesio, 2 val. po pietų,
K. J. Mačuko svet., 2436 W.
59 St.

J. J.

PHILADELPHIA, PA.

Rimtas 135 kp. susirinkimas.

Lapkričio 7 d., š. m., Lietuvių
Muziklėj Svetainėj, įvyko SLA.
135 kuopos mėnesinis susirinki-
mas, kurį vedė pirmi A. Tvaranavičia.
Po paprastų formulu-
mų buvo apkalbami kuopos bė-
gantį reikalai ir įvairių komisi-
jų pranešimai. Šokių rengimo
komisija A. Meškauskas ir J.
Kaulinskas pranešė, kad rugsė-
jo 20 d., š. m., įvykę šokiai de-
lei tulį prižasčių nepavyko ir
kuopai pasidarė kiek nuostolių.
Pirkimo nuosavo parko (sodno)
lietuviams daryti piknikus va-
saros laike komisijos nariai J.
C. Streleckis, M. Munkelevičia
ir A. Tvaranavičia pranešė,
kad iki šiol nieko apčiuopiamo
nėra nuveikta. M. Munkelevičia
pareiškė, kad jis esąs užjėjęs
labai patogią vietą vasaros lai-
ke lietuviams piknikus daryti
ir galima nupirkti už prienamą
kainą. Bet kad draugijų, klu-
bų ir kuopų išrinktos komisijos
neturėjo pasitarimo tame rei-
kale, tai taip ir tebėra nieko
nenuveikta. Vienok kuopa iš-
klausius komisijos pranešimo,
nutarė palaikyti komisiją ir ant
toliaus.

Visotino Amerikos Lietuvių
Seimo rengimo komisijos narys
A. Tvaranavičia davė pranešimą
apie rugpiučio 29, 30 ir 31 dd.,
š. m., įvykusį Visuotiną Seimą.
Ir pranešė, kad Visuotino Sei-
mo rengimo komisija laikytame
savo susirinkime, sulig J. V.
Griniaus patiektų planų, nutarė
komisijos neliikviduoti, o tiktai
bepakeisti vardą, butent į Phila-
delphijos Lietuvių Tarybą. Kuo-
pos nariai išklausė apie Visu-
otiną Seimą ir apie įsteigimą
Philadelphijos Lietuvių Tary-
bos, pranešimą užyrė vienbal-
siai. Po užgirymsi Philadel-
phijos Lietuvių Tarybos, kuri
susideda iš įvairių draugijų,
klubių ir kuopų, Dr. Malinaus-
kas davė įnešimą, kad pirkimo
parko (sodno) reikalas būtų
pervestas į P. L. Tarybos ran-
kas. Įnešimas vienbalsiai pri-
imtas.

Finansų raštininkas J. Kau-
linskas pranešė, kad kuopos iš-
dininkas gerb. Leudanskis labai
serga. Kuopa išreiškė gerb.
Laudanskui užuojautos žodį ir
linki kad kuogreičiausia pas-
veiktu.

Daugiaus svarbesnių tarinų
nebuvo. Čia turju priminti,
kad vienas labai svarbus klau-
simas šiame kuopos susirinki-
mė nebuvo pakeltas, tai keliau-
jančio organizatoriaus klansi-
mas. O tokis organizatorius
kaip tik čia Philadelphijos apy-
linkėj labai yra reikalingas.
Bet aš manau, kad šis svarbus
klausimas seltamam kuopos su-
sirinkime (kuris įvyks gruodžio
5 d.) bus pakeltas ir apkalbėtas.

Kuonigo pusbrolis

OREGON CITY, ORE.

Lapkričio 6 dieną SLA. 288
kp. buvo surengusi balių Crown
Williamette Annex Svetainėj.
Publikos neperdaugiausia buvo,
o ypatingai jaunimo ir svetim-
taučių visai mažai buvo.

Priežastis neatsilankymo pub-
likos buvo tame: viena, tai labai
prasta muzika buvo, nes tik
griežė senoviškus šokius, kurie
jaunimui ir svetimtaučiams ne-
labai patiko, nes daug matyti
buvo, kad nuo svetainės durų
grįžo atgal. O kita, tai čia vie-
tos SLA. kuopos nepergeriausia
draugiškai sugyvena (čia 2 ku-
pos gyvuoja) ir viena kitos pa-
rengimų neremlia. Tokiu budu
visai mažai lieka, arba visai
nieko nelieka pelno.

Prie progos turju priminti,
kad SLA. 240 kp. rengia milži-
nišką metinį balių, kuris įvyks
25 dieną gruodžio, Kalėdų die-
noj, Willamette svetainėj, Ore-
gon City. Kaip vietos, taip ir
apylinkės lietuviai nepraleiskite
šios progos, nes galėsime visi
praleisti smagiai Kalėdų vaka-
rą.

Matlicko švogeria.

==

Tulas laikas atgal SLA. 288
kp. narius Joną ir Darnicelę Mi-
kėnus aplankė garmys, pahikda-
mas 11 svarų sunų Povilą, ku-
rio jie labai laukė. Lapkričio
14 dieną Mikėnai, pagerbinui
savo mylimo sunaus, iškėlė la-
bai iškilmingas krikštynas, ku-
riose dalyvavo nemažas burys
svėčių, kaip pašaliečių, taip ir
288 kp. narių.

Pažemintas.

THOMPSONVILLE, CONN.

113 kuopos metinis susirinki-
mas.

SLA. 113 kuopos metinis su-
sirinkimas įvyks gruodžio 5 die-
nį, 1926 metų, 1 valandą po
pietų, Foresters svetainėj, 9
Russell St. Gerbiamei 113 ku-
pos narės ir narės esate kviečia-
mi visi dalyvauti metiniam su-
sirinkime, nes bus renkama kuo-
pos valdyba ir daug kitų svaran-
čių naudingų reikalų bėgan-
ma del naudos mūsų gerbiamos
organizacijos. Kuomet visi su-
sirinkime, tai tik tada turėsi-
me iš ko išrinkti veiklią ir ener-
gingą valdybą ateinantiems me-
tams.

Taipgi noriu priminti na-
riams, kad yra nutarta 113 ku-
pos praieitų metų metiniame
susirinkime, kad kuris narys ne
dalyvavs metiniam susirinkime,
bus baudžiamas be jokio išsi-
kalbėjimo vienu doleriu. Todel,
kad išvengtų bausmės ir nesma-
gumų, esate visi be skirtumo
kviečiami į metinį susirinkimą
su naudingais įnešimais del la-
pakeisti vardą, butent į Phila-
delphijos Lietuvių Tarybą. Kuo-
pos nariai išklausė apie Visu-
otiną Seimą ir apie įsteigimą
Philadelphijos Lietuvių Tary-
bos, pranešimą užyrė vienbal-
siai. Po užgirymsi Philadel-
phijos Lietuvių Tarybos, kuri
susideda iš įvairių draugijų,
klubių ir kuopų, Dr. Malinaus-
kas davė įnešimą, kad pirkimo
parko (sodno) reikalas būtų
pervestas į P. L. Tarybos ran-
kas. Įnešimas vienbalsiai pri-
imtas.

Finansų raštininkas J. Kau-
linskas pranešė, kad kuopos iš-
dininkas gerb. Leudanskis labai
serga. Kuopa išreiškė gerb.
Laudanskui užuojautos žodį ir
linki kad kuogreičiausia pas-
veiktu.

Daugiaus svarbesnių tarinų
nebuvo. Čia turju priminti,
kad vienas labai svarbus klau-
simas šiame kuopos susirinki-
mė nebuvo pakeltas, tai keliau-
jančio organizatoriaus klansi-
mas. O tokis organizatorius
kaip tik čia Philadelphijos apy-
linkėj labai yra reikalingas.
Bet aš manau, kad šis svarbus
klausimas seltamam kuopos su-
sirinkime (kuris įvyks gruodžio
5 d.) bus pakeltas ir apkalbėtas.

J. F. Makoveckas — sekr.

CARNEGIE, PA.

SLA. 128 kuopos metinis su-
sirinkimas įvyks 12 d. gruodžio,

jiškų ir mašinų šapų yra 8,531, darbininkų — 537,841; vatinų prekių įstaigų yra 1,375, darbininkų — 485,784; motorinių vežimų įstaigų (įimant motorinius pavidalus ir dalis) yra 2,471, darbininkų — 452,922; kurpių ir batų fabrikuose — 1,854, darbininkų — 281,956; keptuvių — 18,739, darbininkų — 202,143; megztinių daiktų įstaigų — 2,323, darbininkų — 211,370; spaustuvių — 20,452, darbininkų — 417,079; popierinių ir medžio minkštimo (pulpo) įstaigų — 746, darbininkų — 133,067; aliejaus valymo įstaigų — 382, darbininkų — 82,824; vilnonio audėjo fabrikuose — 338, darbininkų — 128,342.

Užimtų per daug vietos išdėstyti kiekvienos valstijos industrijas, bet miestų statistikos padaro sekantįs įdomias statistikas:

New Yorko miestas 1923 m. turėjo 27,493 įstaigas su 579,005 darbininkais. Tas įmė 6,952 drabužių šapas ir fabrikus, su 114,635 darbininkais, 2,294 spaustuves (37,131 darbininkų), 1,953 keptuves, 1,253 kailių šapas, 1,653 skrybėlių ir megztų daiktų šapas, 413 baldų fabrikuose ir 178 kurpių fabrikuose, ir tt.

Chicago turėjo 9,334 įstaigas 385,685 darbininkais. 36,125 darbininkai samdyti drabužių industrijoj, 30,382 skerdinyčiose ir mėsos pakavimo įstaigose, 27,479 spaustuose, 23,033 fabrikuose ir mašinų šapose, 16,777 elektrinių mašinų šapose ir 15,697 vagonų šapose.

Philadelphia turi 6,425 industrijos įstaigas, samdo 274,319 darbininkų. Megztų daiktų įstaigose dirba 19,236 darbininkai, drabužių šapose 17,392, vilnonio audėjo fabrikuose 17,146, spaustuose 12,353, liejyklose ir mašinų šapose 10,630, dūvinių fabrikuose 8,855 ir cigary fabrikuose 7,282.

Detroitas turi 1,693 įstaigas su 171,025 darbininkais, iš jų 39,725 dirbo 77 fabrikuose, kurie produkavo automobilius ir jų dalis, 33,267 dirbo 23 automobilių fabrikuose, 153 mašinų šapose ir liejyklose samdo 10,067, misingo, žalvario ir vario išdirbystės samdo 5,928 darbininkus ir geležinių išdirbinių šapas 4,372 darbininkus.

Pittsburgas turi 1,445 įstaigas, kurios samdo 76,665 darbininkus. Iš jų 21,083 dirba plieno ir geležies išdirbystėse ir kojų tuose, 6,194 liejyklose ir mašinų šapose, 4,472 keptuviuose, 2,324 elektrinės mašinerijos šapose. FLIS.

APSVIETIMAS INDIJOJ.
Daugiau kaip 90 nuosimtis Indijos 320,000,000 gyventojų yra nemokytai. Tik 6 nuosimtis vaikų ir 1,23 nuosimtis mergaičių lanko mokyklas. Tą faktą parodo 1921—1925 metų raportas Indijos valdžios Apšvietimo Biuro. Apie šį raportą pranešė Robert L. Buell, Jungtinių Valstijų vice-konsulas Calcutjoj.

Indijos tėvai netiki į mergaičių apšvietimą. Tik 990,617 mergaičių lanko mokyklas visoje Indijoje, ir tik 5,868 iš jų augštesnes mokyklas. FLIS.

tai aš duodu kreditą teatraliečiams už toki sulošimą.

Po teatruo dainavo pats Teatrališkas choras. Sudainavo kelias liaudies daineles, kurios skambėjo daugiau vienbalsiai. Taip choras dainavo, kaip Lietuvos kaimų jaunimas dainuoja be jokio mokytojo. Kol Teatrališkas choras turės tą lenkiškąjį vargonininką už mokytoją, tol jis nedainuos kaip reikia. Tiesa, chore nėra vyrų su stipriais balsais, bet kad ir butų, tai nepataisytų. Dainininkų suskaičiavimui: 18 merginų ir 14 vyrų. Prileisk gerą mokytoją prie tų 14 vyrų ir 18 merginų, tai bus choras ir dainuos visai kitaip.

Publikos iš sykio buvo ne daug, bet belošiant prisirinko apie 200 su virš. Ant šokių prisirinko irgi nemažai.

Tą pačią dieną, Jaitės Svet., buvo vakarėlis, kurį rengė L. D. Pašalp. Draugystė. Publikos buvo mažokai, žiurint į Draugystės didumą. Buvo programėlis, bet aš jo nemačiau. Žinau, kad dainavo AZVD. choras ir pirm. aiškino draugystės reikalus. Ant galo šokiai.

V. J. Z.

SAGINAW, MICH.
Šiuomi noriu parašyti iš užmiršto kempelio. Čia yra apsigyvenusių lietuvių apie 300 šeimynų, bet visuomeninis veikimas tai nekoks.

Yra ir įvairių draugijų ir turisi organizavę lietuvišką bažnyčią, tik neturi lietuviško kunigo, todėl priversti laikyti lenką kunigą.

Draugystės čionai gyvuoja šios: šv. Jurgio, šv. Kazimiero, SLRKA. kuopa, APLA. 43 kp., SLA. 144 kp. ir Progresyvių Lietuvių ir Lietuvių pašalpinė draugystė. Pastaroji draugystė stovi geriausiai, nes turi daugiausia narių ir turto ir turi savo svetainę. Reikia tarti širdingai ačiū šiai draugijai už leidimą savo svetainėje laikyti už dyką SLA. 144 kuopai susirinkimus. Tas reikiama, kad progresyvi draugystė SLA. 144 kp. pritaria ir remia ją. Tai aš patariau šios draugystės visiems nariams prisirašyti prie S.I.A. 144 kuopos, nes tai būtų labai pagirtinas dalykas visiems prikultis prie svarbios ir naudingos SLA. organizacijos.

Saginaw miestas yra labai gražus ir turi apie 80,000 gyventojų. Čionai yra įvairių išdirbysčių, tik dabar nekurius dirbtuves pradėjo silpnai dirbti ir atleido daug darbininkų. Bet kaip girdėti, tai ne ant ilgo tas padaryta. Sako, darbai susilpnėjo iki iki tol, kol permainys dirbtuvėse nekurius mašinerijas ir tuomet vėl dirbs pilną laiką.

Visas blogumas, kad paprastai darbininkai mažai teudirba, nes darbininkai neorganizuoti — jokių unijų neturi ir apie unijas nėra galima nė užsiminti. Tai paprastus darbininkus darbdaviai ir turi geros progos išnaudoti ir priversti ilgą valandą dirbti už mažą mokesčių.

Šiaip lietuvių sutikime gyvena. Tik vienas blogas dalykas tarpe lietuvių yra, kad savo čia gimusius vaikus leidžia ištautėti ir nemokina lietuviškai. Kiek man teko patirti, tai yra tėvų, kurie su savo vaikais negali susikalbėti: tėvai nemoka angliškai, o vaikai nemoka lietuviškai.

Mano širdingiausių patarimų būtų visiems lietuviams savo vaikuos atsivesti į svetainę kuomet lietuvių rengia kokį nors parengimą: teatrą ar šokių, tai vis turės progos susipažinti su lietuvių kalba.

Taipgi peiktinas dalykas kaslink parengimų. Kuomet progresyviai kokį nors parengimą rengia, tai katalikai stengiasi užbėgti už akių. Nors nieko kito neįstengia parengti, tai parengia bent „kina party“, kad tik pakenkus progresyviams. Ir

pagaliau kai pažūri, tai tokis katalikų pasielgimas progresyviams nieko nepakenkia, tik patys sau pasidaro nuostolių ir sėja tarpe vietos lietuvių neapykantą. Šitokių priešgynavių reikėtų vengti.

Bepartyvis.

STRAIPSNIS 203.

KAIP PENĖTI NAUJAGIMĮ.

Kuomet kudičio gimimas palaimina motiną, ji turi suprasti, kad jis gimė su teise gauti geriausią priežiūrą ir maistą. Nors mokslas per metus metus bandė surasti dirbtiną maistą, kuris prilygtų motinos pienui, bet jį dar nepavyko. Todel jusi kudiškis turi teisę tikėtis krūtų.

Pienas krutyse pasirodo tik trečiojo dienos po gimdymo. Žindymas pirmo laiko akstina krūtis. Reikia kad praeitų bent šešios valandos po pirmo žindymo, kad motina atsigautų. Kudiškį reikia žindyti tik keturis sykius per pirmas 24 valandas. Bet reikia duoti jau abi krūtis šį sykį. Žindymo tarpais reikia duoti kudiškiui du ar tris šaukštus vandens, kuris pirmą reikia išvirti ir atšaldyti. Yra saugiau išvieno vartojimo.

Pieniui pasirodžius, paprastai trečiojo dienos, kudiškis turėtų gauti šešius žindymus per 24 valandas, kas tris valandas per dieną, ir vieną sykį naktį.

Jei reikia, išbudink kudiškį, nes tas netik pratina jį prie reguliarškumo, bet ir motinai paveltija geriau laiką sutvarkyti darbui ir poilsiui.

Penint reikia vartoti vieną krūtį sykiui. Ją reikia kad gerai iščiulpti, tada pieno bus užtekinai. Žindyti reikia neilgiau 20 minutų.

Nustatant penėjimo valandas, gerai yra padaryti, kad penėjimas pripulėtų lygiai ant valandų. Tada laikrodžio mušimas primena žindymo laiką ir palengvina motinai atmintį.

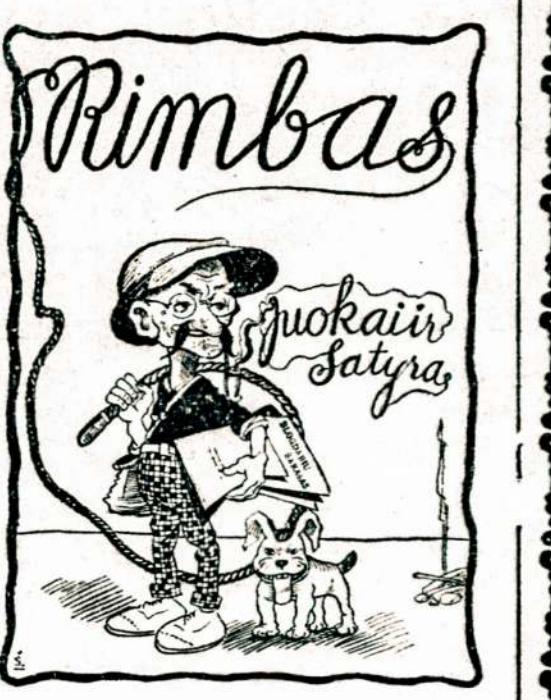
Jeį pienas sunkiai pasirodo, arba tekėjimo neužtenka, nenusimink ir kudiškio nuo krutų neatimk. Pieno tekėjimą nustato kiekis darbo, kurį kudiškis atlieka žaisdamas.

Per pirmas dešimtis dienų kudiškis turi gauti apie dvi uncijas pieno kiekvieną sykį. Pasveriant jį tuoj pirm ir po žindymo galima patirti, kiek jis suvalgė. Jei kudiškis negauna užtekinai, tai gali būti reikės pridėti pieno iš kitur iš bonkutes. Čia reikia atsargiai elgtis, kad šitas pienas būtų griežtai šviežias, saldus ir grynas. Jei kyla abejonių, geriau vartoti patikėtiną kondensotą pieną.

Kudiškį turi laikyti sveiką ir stiprų. O tas didžiojoje priklauso nuo maisto, kurį duodi. Reikia jį kasdien mazgoti ir reguliariškai penėti. Jei negali jo žisti, bandyk Borden's Eagle Brand Pieną — padaryta iš riebaus karvių pieno ir cukraus — ypatingai kudiškiams. Cdytojai iš visur jį rekomenduoja dėl jo kokybės ir vienodumo.

mo. Per keletą gentkarčių Amerikietės motinos išauklejo savo kudiškis su Borden's Eagle Pienu. Jos tą darė delto, kad Eagle Pieną rekomendavo draugai ir delto, kad rado jį užganėdinančiu.

Skaityk šiuos straipsnius kas savaitė atydziai ir pasidėk ateičiai.

Tai Juokis ir Satyros mėnesinis didelis žurnalas. Jame telpa daugybė juokų, juokingų dainų, paveikslų ir linksmy pasisakymų. Skaityk „Rimbasa“ visada bus linksmas. Priesisk roc. idėjės į konvertą gausi vieną numerį. Prenumerata metams tik \$1.00. Moterims ir merginoms „Rimbasa“ irgi reikalingas. Reikalauk sekantiu antraštu:

„RIMBAS“

3 Bateman Pl., So. Boston, Mass.

Borden's EAGLE BRAND CONDENSED MILK

12

LIETUVIAI AMERIKOJE

CLEVELAND, OHIO.

Lapkričio 12 d. Liet. Svet. įvyko prakalbos, kurias surengė Liet. Darb. Pašalpinė Draugystė. Kalbėjo L. Pruseika. Kalbėtojas kalbėjo daugiausia apie Lietuvos ir Rusijos sutartį. Prastoj, populieriškoj kalboj, tinkamai aiškino dalyką. Žinoma, padarė klaidą vienoj vietoj. Pruseika sakė, kad girdi: „Kai Lenkija kariavo prieš Lietuvą pabaigoje didžiojo karo, tai Liet. didvyriai geruoju atidavė Lenkijai ne tik Vilnių, bet ir pusę kaunijos, ir kad kiek ilgiau karas būtų tęsėsis, tai but ir patį Kauną pavėdė Lenkijai“ ir tt. Tai čia ir yra klaida.

Visi gerai pamenam, kad tuo tarpu, kai Lenkija briovėsi Lietuvon, tai ne Lietuvos „didvyriai“ atidavė Lenkijai dalį Lietuvos, bet Prancija su Anglija, nes jos tuomet buvo didžiausi Lenkijos „apekūnai“ ir nustatė taip vadinamąją demarkacijos liniją. Gi Lietuvos vadinamieji „didvyriai“, matydami kad negalės kariauti prieš Lenkiją, pasidavė tų „apekūnų“ įsakymams ir kę Prancija su Anglija darė del Lietuvos „labo“, tą turėjo priimti. Pasibaigus karui irgi Lietuvą „prižiūrėjo“ tos valstybės. Taigi negalima sakyti, kad Liet. didvyriai atidavė Lenkijai dalį kaunijos. Daleiskim, dabar pastatysim geriausius „revolucionierius“ Kapsuką ir Angariečių Lietuvos valstybės „didvyriais“ ir suleiskim Lietuvą su Lenkija į imtynes, tai manote, kad jie sumušė Lenkiją, kurią rėmė ir remia Paryžius ir Londonas, jau nekalbant apie arti milioninę Lenkijos armiją. Todel kuomet Pruseika sako, kad Lietuvos didvyriai „geruoju atidavė“ ne tik Vilnių, bet ir pusę kaunijos, tai aš sakau, kad jis netiesia kalba ir kalbėtojai taip faktus kraipyti yra nerimta.

Šiaip visa kalba buvo rimta. Ir aš kiek girdėjau Pruseikos prakalbų nuo 1918 m., tai buvo švariausia prakalba. Pruseika sakė: „Mes einam į normales vėzes“. Gali but, gal gi ir su-

grįž į 1917 m. vėzes.

Po prakalbai dainavo „Lyros“ choras. Sudainavo kelias daineles, tarpe jų ir „Internacionalą“.

Antru kart Prus. kalbėjo apie pašalpinės draugijas abelnai ir nieko prieš tai negalima sakyti. Publikos buvo virš dviejų simtų.

Lapkričio 13 d., Liet. Svet. įvyko vakarienė, surengta per ADAD. 1 kp. Vakarieneje publikos buvo apie 80, žinoma, išskiriant vaikus. Gi vakariene buvo be jokio programo, išskirus aukų rinkimą. Valgis susidėjo iš rukyto kumpio, desrų, „amburgo“ kopusto lape įvyniotu, pyrago, „ausyčių“, kapotų barščų ir kavos. Prieš vakariene ir po — buvo šokiai.

Beje, išleista šioje vakarieneje laimėjimui „beskutė“, kuri turėjo but išleista 4 d. liepos, 1925 metais. Prieš laimėjimą tos „beskutės“, Aimanavičius pasakė: „Šita „beskutė“ ADAD. centras turėjo archyve. Praėjusiam kuopos susirinkime tapo nutarta kad but išleista laimėjimui, todel dabar bus išlaimėjimas“. Kas laimėjo — nežinau.

Lapkričio 14 d., Liet. Svet., Teatrališkas choras statė scenoje veikalą „Valkatą“. Apie veikalą nėra reikalo kalbėt, nes jis daug sykių yra loštas Amerikos lietuvių scenoje ir visi žino, kad veikalas neprasatas.

Vaidylos vaidino neprasatai. Cerniūtė (tarnaitės rolė) labai gerai vaidino. Geresnę tarnaitę šiai rolei vargu but galima rasti. Mockaitis, Urbšaitienė, Cirkeliūtė ir Zdanis lošė gerai ir nedaug skyrėsi gerumu nuo viens kito. Kiti lošė prasčiau, ypatingai kareivis. Abelnai imant, sulošė neprasatai. Kiek mačiau teatraliečius lošiant, tai šiuo sykiu geriausiai lošė. Žinoma, buvo klaidelių scenerijų sutaisyme ir kostiumų žvilgsniu. Bet lietuvių be klaidelių neapsieina abelnai, nepaisant kas lošia. Žiurint į kitų lošiamųjų grupių klaidas,

TIKTAI SLA. Kuopoms

SLA. Ženkleliai-guzikėliai

MOTERIŠKI SU SPILKUTĖMIS TRIJŲ RUŠIŲ:

Dideli auksiniai po \$1.50, mažesni auksiniai — po \$1.00; paukuoti — po 50c. Duodant užsakymus mažiau kaip ant vieno dolerio, reikia prisųsti 10c. per siuntimui registruoto laiško.

Dideli Auksiniai, naujo stiliaus po \$1.50
Mažesni Auksiniai 1.00
Paukuoti50

VYRIŠKI SU ŠRUBELIAIS TRIJŲ RUŠIŲ:

SLA. kp. antspaudos-pečėtis

Guminės Antspaudos su atramento paduškėle — po \$3.00
Geležinės Pečėtis, išpaudžiamos i popierą \$5.00
Persiuntimo lėšas apmoka pačiam kuopos.

SLA. kvitų ir orderių knygelės

Orderių knygelės išmokėjimams — po 5c
Kvitų knygelės pinigų priėmimui — po 5c

SLA. mokesčių-rekordų knygos

Liuosų lakštų sistema su drutais audiniais aparais su raktu ir 50 lakštų parsiduoda tiktai už \$2.00.

Suveniant pinigus į Centrą reikia siųsti kartu su narių mėnesinėmis mokesčiais pažymint ant mokesčių lakšto paliktos tuščios eilutės, už ką pinigai prisiunčiam.

Kiekviena kuopa privalo pasirūpinti ugyti viršui pabriežtus knopoms būtina reikalingus daigtus.

MONEY ORDERIAI turi but išrašyti ant Lithuanian Alliance of America, o mokesčių mėnesinius raportus (blankas) pinigais siųsti sekantiu adresu:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 W. 30-th Street
NEW YORK, N. Y.

NAUJIENOS

Ar Tamsta ieškai žinių, gimstančių kasdie įvairiose pasaulio dalyse, kaip tai: politiniai perversmai, streikai, revoliucijos, moksliniai išradimai, taipgi žinių iš Amerikos lietuvių gyvenimo ir apie Lietuvos padėtį, — tai skaityk „Naujienas“ kasdie — rasi.

Tukstančiai Amerikos lietuvių skaito „Naujienas“ kasdie; šimtai „Naujienų“ kasdie yra išsiunčiamos į Lietuvą ir kitas dalis svieto, kur lietuvių gyvena. Lietuviai myli „Naujienas“, nes „Naujienos“ nuosirdžiai tarnauja lietuvių visuomenei.

Todelgi kviečiam ir Tamsta tuoj užsisakyti dienraštį „Naujienas“ — kaina: Amerikoj metams — \$7, pusmečiui — \$3.50, trims mėn. — \$1.75. Į Lietuvą ir kitas dalis svieto: metams — \$8, pusmečiui — \$4, trims mėn. — \$2.

Pinigus už prenumeratą siųskite šiuo adresu:

NAUJIENOS
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.

PIJUS BUKŠNAITIS,

žymus SLA. darbuotojas, dabar yra SLA. 126 kuopos pirmininku; literatas, muzikas, teatrininkas-režisieris. Jis vaidina vadovaujama rolę operoje „Laima“, kuri bus pakartota gruodžio 5 d. Plačiau rašoma pranešime iš Operetės Choro darbuotės.

VIETINĖS ŽINIOS

PAKARTOJAMA OPERA „LAIMA“.

Neseniai pastatęs scenon komišką trijų veiksmų operą „Laima“ Operetės Choras yra priverstas ją pakartoti. Mat pats vaidinimas ir operos turinys taip patikęs Brooklyno publikai, kad ir mačusieji ir nemačiusieji „Laimos“ vaidinimą reikalavo Operetės Chorą greitai laiku šią gražią operą pakartoti.

Op. Choras išpildo visuomenės reikalavimą ir dabar vaidinimas įvyks sekmadienį, gruodžio 5 d. toje pačioje Transfiguration salėje, kertė Hooper St. ir Marcy Ave., arti Hew. St. stoties BMT. Broadway, elevatoriaus, Brooklyne. Vaidinimas prasidės lygiai 4.30 po pietų. Dalyvauja tie patys artistai, kurie ir perėit kartą vaidino ir visas Operetės Choras. Bilietų kainos nuo 75c. iki \$2.00, kurie gaunami pas vietos biznierių iš anksto norintiems nusipirkti, o vaidinimo dieną salės kasoje.

Kurie neturėjo progos pereit kartą pamatyti šį puikų vaidinimą, tai butinai turėtų dabar atsilankyti, nes tik labai retais atsitikimais turime progą pamatyti ir išgirsti tokius gražius ir juokingus vaidinimus lietuvių scenoje. Todėl visi ruoškitės į vaidinimą ir savo draugus pakvieškite.

Rengėjų draugas.

Operetės Choro šeimyniškas vakarėlis.

Pereitą sekmadienį Lietuvių Ukėsų Klubo kambariuose, Brooklyne, Operetės Choras buvo surengęs šeimynišką vakarėlį, palinksiminimui savo narių choristų ir choro rėmėjų ir draugų. Vakarėlis buvo labai jausmus ir linksmas, nes jame dalyvavo taip sakant tik vienos šeimynos nariai. Visi atsilankiusieji jautėsi, kad jie atvyko į menininkų vakarėlį ir todėl visi jautėsi draugais, broliais, kuriuos jungia ir vieną bendrą ryšį galinga daina ir muzika.

Laikė skanios vakarienės, kurią paruošė ponios Litvaitienė ir Bacevičienė ir dar viena panelė, kurios pavardės šiuos žodžius rašančiam neteko sužinoti, buvo išpildytas programėlis. Programo dalį atidarė vakarėlio rengimo komisijos narys p. F. Morkus, perstatydamas programo vedėju Operetės Choro dirigentą p. Ks. Strumskį, kuris pasiūkinčiamas vakarėlio

torius p. M. Zujus ir kiti. Visi kalbėtojai pabrėžė muzikos ir dainos svarbą žmonijos gyvenime, reišė pagarbos p. Bukšnaitiui už nenuoaušų jo darbavimąsi meno srityje per 20 metų ir linkėjo Operetės Choriui kuoposemsmingiausios darbuotės.

Užsibaigus vakarienei ir programui susirinkusieji svečiai dar pašoko, pasilinksmino, operetiečiai padainavo ir apie vidurnaktį visi išsiskirstė. Tai buvo tikrai linksmas ir jausmus vakarėlis, kokius tik meno mylėtojai tegali suruošti, kur nėra vietos politikai ir jokiams nuomonių skirtumams ir ginčams reikščių.

Iš p. Strumskio kalbos paaiškėjo, kad p. Bukšnaitis netik režisieravo ir vaidino įvairiuose meno mylėtojų būreliuose, bet jis yra išvertęs lietuvių kalbon sekamas operas ir operetes: „Kornelio Varpai“, „Silvija“, „Bailius Daktaras“, „Cukrinis Kareivis“, „Laima“, „Grigutis“ ir kt. Taipgi jis parašė žodžius M. Petrausko operai „Velnias Išradėjas“ ir seniaus komponavo dainas chorams. Apibūdines vakarėlio tikslą ir nušvietęs scenos meno mylėtojų darbo sunkenybes p. Strumskis pakvietė pakalbėti Operetės Choro sekretorių p. P. Mikalauską.

Pastarasis pasakė keletą žodžių apie musų meną ir apie šio vakaro jubilieja to nuopelnus, įteikė p. Bukšnaitiui nuo Operetės Choro dovaną: fontatinę sidabro plunksną ir tokį patį paiseļį, palinkėdamas gerbiamam jubilieja to ilgiausius metus darbuotis meno srityje.

Kalba pats jubilieja to, labai įdomiai nupiešdamas tuos laikus, kaip jis pradėjo darbuotis scenos meno srityje taupie Amerikos lietuvių. Anot p. Bukšnaitio 20 metų atgal niekas nei nemanė ir jokio supratimo neturėjo apie operų ir operetėjų vaidinimą, bet tuomet net nebuvo jokio žymesnio choro Amerikos lietuvių tarpe ir jam teko suorganizuoti Brooklyne pirmas nepriklausantis jokiai parapijai choras. Tuomet išmokyti chorą paprastą dainelę buvo daug sunkiau, negu dabar Operetės Choriui išmokyti operą. Abelnai p. Bukšnaitis daug įdomių dalykų papasakojo iš musų meno srities darbuotės praeytie ir vaizdžiai nupiešė tas sunkenybes, kokios teko pergyventi musų pirmakunams meno mylėtojamis iki pasiekta šiandieninio laipsnio.

Po jo dar kalbėjo p. K. Kriaučiūnas, vienas pirmaeilų Operetės Choro darbuotojų ir žymiausias dainininkas-vaidintojas. „Vienybės“ redaktorius p. J. O. Širvydas, „Garso“ redak-

KOMP. PETRAUSKAS PRADĖDA DARBUOTIS LIETUVOJE.

Šiomis dienomis „Tėvynės“ redaktorius gavo iš komp. M. Petrausko laiškėlį, kuriame tarpe kitko praneša:

„Tuo tarpu atidėjau grįžimą Amerikon ir pradėdu važinėti po Lietuvą su koncertais-paskaitomis. Paskaitų tema bus sekanti: a) muzika senovėje; b) tolimųjų Rytų muzika; c) Japonijos muzika; d) Graikų muzika ir žmonių dainos; e) Lietuvių muzika. Tuo tarpu paskyrė 20 koncertų ir toliau bus daugiau. Mano pianistė a. M. Čiurlionio, menininko, sesuo. Ji baigusi Leipzige kompoziciją ir Berlyne pianą. Puikiai skambina. Daug labų dienų visiems mano pažistamiems ir draugams amerikiečiams!“

SUŽEIDĖ LIETUVI RISTYNESE.

„Vienybė“ praneša, kad lapkr. 22 d., 71-je kareivinėje, New Yorke, įvyko ristinė ir tarpe kitų ritosi lietuvis Ačiūs iš Clevelando, kuris bandė nugalėti vokiečių Steinke. Jam sekėsi pora kartų, bet Steinke, galų gale, pakėlęs trenkė Ačių į žemę ir pavojingai jį sužeidė. Paguldžius Ačių į neštuvus, jis buvo be sąmonės ir nevaldė rankų. Jis gulė dabar Bellevue ligoninėje, o vokiečiai Steinke areštuotas.

LIETUVIŲ MILŽINAS DR. KAROLIS SARPALIUS ŽADA ATLANKYT NEW YORKĄ.

Pagarbėjęs vakarinėse valstijose lietuvių milžinas Karolis Sarpalius jau užkariauja ir rytines valstijas. Lapkričio 11 d. jį pirmu kartu išbandė Bostone su lenku čampionu Stanley Stasiak, ir jis tiek pasižymėjo kaip ristikas, kad Bostono promoteriai tuoj siulė Sarpaliui kontraktus, kad tik jis liktų Bostone ir dirbtų jiems. Ir antru kartu užkviėtė jį į Bostoną ristis lapkr. 25.

Sarpalius yra taip populiarus, kad viena savaitė turi po tris ir keturias ristynes plačiai po vakarines valstijas, bet dabar užkariaudamas rytines, jis duos progą ir tų sričių lietuviams jį pamatyti.

Karolis Sarpalius yra vienas iš talentingiausių jaunų lietuvių Amerikoje ir su savim nešioja universiteto mokslą, kadangi 1924 metais baigė Chicagos universitetą su Mokslo Vyro laipsniu ir paskui studijavo ant daktaro, bet dėl savo milžiniškos spėkos ir patraukimo prie ristinų jis laikinai pasiryžo padirbėti ant matroso, ir stengtis baigti daktaro mokslą, kad ant senatvės turėtų profesiją ir vietoj kaip dabar lauko ristikams kaulus, paskui gydyti ir pagelbėti negalintiems.

Salip to Karolis Sarpalius yra geras dainininkas, ir nedėkai komp. A. Vanagaitis pasakė, kad Sarpalius turi geriausį bartinono balsą iš visų Chicagos lietuvių. Universitete budamas, Sarpalius turėjo savo kvartetą ir plačiai jė atsižymėjo. Sarpalius yra 27 metų am-

žiaus, 6 pėdų ir 3 colių aukščio ir sveria 210 svarų. Kurie skaitė Dr. Pietario istorišką apysaką „Algimantas“, tiems Sarpalius aiškiai vaizdinasi kaip tas senovės lietuvių narsuolis-galiunas kunigaikštis Algimantas — neper sunkus ir neper lengvas pagal savo aukščio, ir dailaus sudėjimo ir veido, taip kad amerikoniški laikraščiai vadiną jį „handsome Lithuanian“, patogus arba gražus lietuvis.

Kaipo inteligentiškos šeimos narys, Sarpalius ir imasi inteligentiškai, užtai jis patraukia publiką su savim. Sarpaliaus vienas brolis yra daktaras, gyvena Glen Lyon, Pa., kitas brolis yra muzikos ir chorų mokytojas Chicagoje ir pats Karolis šalip visko puikiai skambina pianą. Jis gimė ir augo Pensylvanijoje.

Iki šiolei Sarpalius nėra nugalėtas nei kaip amatorius, nei kaip profesionalas, reiškia dar niekas nepriplojo jo prie matroso. Jis iki pat pasitraukimo iš universiteto per kelis metus buvo universitetų čampionu ir buvo ristikų nariu „Didžiųjų Dešimties“ (Big Ten) universitetų, keliose vakarinėse valstijose, sykiu ir Ohio. Nuo 1924 metų jis stoji profesionalu ir jau du metai kaip pasekmingai veikia.

Šalip ristinų, jis buvo įgavęs garbę kaip žymus futbolo lošejas ir daug sykių padėjo savo universitetui laimėti rungtynes su kitų universitetų jautais. Dabar vidur-vakarines valstijose kalbama, kad Sarpalius yra vienatinis kompetitorius čampionui Joe Stecher, kaip Sharkey stovi pavojingą prieš dabartinį kumštinką Tunney.

Bostono ir New Yorko promoteriai varžosi už Sarpalių, ir vieni siulo jam lankyti ir baigti daktarystę Harvardo universitete Bostone, kiti traukia į Columbia universitetą New Yorke, kad tik jis sutiktų ristis jų rengiamose intynėse. Sarpalius yra nugalėjęs garsius lietuvių ristikus: Komarą, Poželą ir kitus ir dabar vadinasi lietuvių čampionu.

Lapkr. 17 d. jis ritosi Clevelande su Vladek Zbyszko, bet to lenko jokios klastos negelbėjo ir po valandos laiko Sarpalius liko laimėtoju, nors nedaug truko iki visiško Zbyszko paguldymo.

Sarpalius gal neužilgo bus pastatytas New Yorke su koku nors pasižymėjusiu ristiku ir lietuvių turės progą jį pamatyti.

JUDOMI PAVEIKSLAI SU LIETUVOS KAREIVIAIS.

New Yorko laikraščiai praneša, kad su gruodžio 5 d. pradėdama rodyti George M. Cohan teatre prancūzų produkcijos judomuo paveiksluose veiklas „Michael Strogov“, padarytas iš Jules Verne apysakos. Sakoma, kad didesnė dalis šio vaidinimo nufotografuota Lietuvoje, koperuojant Lietuvos valdžiai ir Lietuvos armijos daly dalyvavę vaidinime, kur buvo traukiamos kariškų mušių scenos.

RUMUNIJOS KARALIENĖ APLEIDO AMERIKĄ. Lapkričio 24 d., su didelėmis iškilėmis ir kanuolėms gaudžiant išplaukė iš New Yorko atgal į namus Rumunijos karalienė Marš su savo vaikais: princesa Ileana ir princu Nikolajum. Ją prielaukoje išlydėjo didžiausios minios amerikonių, lygiai su tokiais džugavimais, kaip kad sutiko ją atvykstant. Šiuo kartu ji išplaukė laivu „Berengaria“ apgailėdama, kad delei susidėjusių aplinkybių negalėjo ilgesnį laiką paviešėti Amerikoje.

Pranešimas Hartfordo Lietuviams

ATSIDARĖ NAUJA LIETUVIŠKA KRAUTUVĖ.

Parsiduoda visi moteriški ir vyriški drabužiai nužeminta kaina. Visos prekės naujos ir šviežios. Ateikite persitikrinti ir nusipirkti kas tik reikalinga. Ypač Kalėdų Šventėms pasirinkti dovanų ir prezentų. Neikite pas žydus ir kitus sveitmtaučius, o vien tik pas savo tautos žmones. Prie krautuvės atidaryta agentura laivakorėjų, pinigų siuntimo, daviarnasčių, įgaliojimų ir kitokių teisiinių dokumentų. Čia galite gauti nusipirkti visus lietuviškus laikraščius ir knygas.

JONAS SEKYS CO., 177 Park Street, Hartford, Conn.

ROSEDALE Dry Cleaning Co., Rand. 7906, C. F. PETRAITIS, Prop., 6702 Superior Ave.,

JUODA KNYGA DYKAI

Kas pirks Lietuvių švietimo Knygne knygų, tiems duosime Juodą Knygą Dykai. Reikalaukite lietuviškų knygų katalogo sekantį adresu: L. Š. KNYGYNAS, 3106 So. Halsted Street, CHICAGO, ILL.

Palaikymui puikiu plauku naudok Ruffles

ITALISKI ARMONIKAI

PARANKIAUSIAS KELIAS LIETUVA

BALTIJOS AMERIKOS LINIJOS KALEDOS LIETUVON

“ESTONIA” Gruodž. 7 d. “LITUANIA” Gruodž. 23

Važiukit visu keliu vandeniu į pačią KLAIPEDĄ per laisvąjį Danzigo portą. Iš ten tiktai vienos nakties kelionė kitu laivu. \$107 Tiesiog į Klaipėdą 3-čia klasa

UŽSIMOKANT ABIPUS, TIKTAI \$181. Populiariška turistinė trečia klasa tiktai \$10 brangiau vienpus, \$15 abipus. Taksai atskirium.

Zinomi kreipkitės į vietos agentus ar į bendrovę: Baltic America Line, Inc. 10 BRIDGE ST., NEW YORK.

BIZNIERIAI GARSINKITE „TEVYNEJE“.

Tel. Empire 7365 Dr. F. MATULAITIS 322 Holbrook Ave., DETROIT, MICH. Valandos: 12-3 p. m. ir 6-8 p. m. Ultravioletinė šviesa. Diathermia

Kuomet Kudikiai Verkia Pabandykite

Geriausias vaistas nuo vidurių užkietėjimo.

YPATISKAJAI PRIŽIURIMOS KALĖDŲ EKSKURSIJOS. Atlankyk savo tėviškę ir keliauk ant musų greitų ir didelių laivų MAJESTIC... Gruodžio 11 (Didžiausias laivas pasaulyje). Uždarytos kajutos del 2, 4 arba 6 ypatų. Kreipkitės prie savo laivakorėjų agento arba WHITE STAR LINE No. 1 Broadway, New York City.

EKSTRA NAUJAUSIS! SUSTOK IR SKAITYKI

Delto kad mes turime ką nors stebėtinu. Stebėtinai grajantis laikrodis ir tas yra naujausias laikrodžiams išradimas. Tas laikrodis parodo valandas ir minutes kaip ir kiekvienas kitas. Padarytas stipriai, kaziui apdirbtas ir laikys visam amžiumi. Jeigu mylite girdėti gražią muziką nereikia Jums mētyt pinigų už visokius muzikališkus instrumentus, pavyzdin: Piano, fonografo, smukos, korneto ir tam panašių. Jums tereik tūl pasukt raktą viršuje to laikrodžio ir jis gražius gražias dainas ir melodijas, kurios palinksimins Jus ir jusų draugus. Jis gražina 15 minutų su vėnu užvedimu ir kiekvieną sykį užvedus gražina skirtingas melodijas. Laikrodis aprūpinas mechanizmu, kad muzikos volikui persinaimo patys. Tai didelės vertės laikrodis nes šale laikrodžio turi dar ir muziką. Toki laikrodį reikėtų turėti kiekvienam name. Ir jus o laikrodžio nekur negalite gauti kaip tik pas mus. Tika kaina to laikrodžio \$8.00. Kiekvienas kuris iškirps šį apgarsinimą ir prisigs mums užsakymą gaus šį laikrodį už \$8.75. Mes neprasime pinigų iš anksto, tik parašk savo varda ir adresą aiškiai, idėk \$2.00 depozito, o kitą užmokėsi kada tą laikrodį atvež jms į namus. Kiekvienas, kuris prisigs \$8.75 iš kėnu už tą laikrodį tam laisusime VISAI DYKAI gražią deimantingą Spūlką ir oauksuotą retėžį. Nepreleiskite, bet raškite tuojaus ant adreso. PRACTICAL SALES COMPANY, 1219 North Irving Ave., Dept. 418, CHICAGO, ILL.

Štai Ką Žmonės Sako Apie Naujokų Cigaras: Simano Daukanto, Lietuvos Istoriko, artimas giminė ANTANAS DAUKANTAS, So. Brooklyn, N. Y., taip sako: „Naujokai, jus cigarai man labai patinka ir aš myliu juos rukti, o kostumeriai vis reikalauja JONO JOHN'S CIGARS, dabar dar geresni kaip kada nors pirmiau buvo!“ Pilietis J. BALSAVIČE, 51 Sheridan St., Wilkes Barre, Pa., WHOLESALE CIGAR AGENT rašo: „Jūs cigarai labai geri, ir vėl prisiguokite 1,000 John's Cigar, 1,000 Petro po 10c. ir 200 vardu Vytauto po 15c. — paskubykite!“ Daugybės privatiškų žmonių biznierių Brooklyne ir kituose miestuose, taip kalba ir rašo apie JONO ir PETRO NAUJOKU CIGARUS! Gerbiami Viengėniai! ir kituose miestuose reikalaukit nuo savo miesto biznierių NAUJOKŲ CIGARU. Restauracijos, užėgoje, pas barberius ir kituose štoruose mes pristatome visur per pašta, dang ar mažai. — Biznieriams, agentams ir privatiškiems žmonėms apmoka prisuitimo lėšas — Kalėdų prezentą draugams! Rukys ir džiusis NAUJOKU CIGARAIS. Adresas: NAUJOKŲ CIGAR FACTORY, 267 Division Ave., BROOKLYN, N. Y.

PERSALIMAS! Trinkite krutinę ir pečius su Taipgi nuo reumatizmo skausmų ir dieglių, nuo sustingusio sprando, neuralgijos, susimūšimų, neuritis, nusibrodžijimų, galvos skaudėjimo, išsinarinimų, skaudamų muskulų; nuo skausmų šone, krutinėje ir pečiuose; nuo nusideginimų, muskuli nių traukimų. Nepreleidižia užsikrėtimų įsidrėskimų ir tt.

AUTOMOBILIŲ DREIVERIAMS: Ištrinkite su juo savo skaudamus pečius. ALBERT G. GROBLEWSKI & CO., Plymouth, Pa. „TRINK SKAUDAMĄ VIETĄ.“

PAIN-EXPELLERIS Geriausias vaistas nuo pagrausta peršalimo, reumatizmo skausmų ir palonginimas skaudamais ir galimais muskulams. Tikrasis pažymėtas inkaro vaistas. 35c.—vaidinėse—70c. F. AD. RICHTER & CO. Berry & So. 5th St. Brooklyn, N. Y.

PER SALIMAS! Trinkite krutinę ir pečius su

PER SALIMAS! Trinkite krutinę ir pečius su

PER SALIMAS! Trinkite krutinę ir pečius su

PER SALIMAS! Trinkite krutinę ir pečius su

PER SALIMAS! Trinkite krutinę ir pečius su

PER SALIMAS! Trinkite krutinę ir pečius su

PER SALIMAS! Trinkite krutinę ir pečius su

PER SALIMAS! Trinkite krutinę ir pečius su

PER SALIMAS! Trinkite krutinę ir pečius su